

LUNDS
UNIVERSITET

Institutionen för psykologi

Psykologprogrammet

**Har kärlekens villkor förändrats?
– en kvalitativ studie om
unga kvinnor i tinderlandskapet**

Julia Lindén & Molly Svensson

Psykologexamensuppsats. 2019

Handledare: Per Johnsson
Examinator: Erwin Apitzsch

Tack!

Vi vill tacka vår handledare Per Johnsson för aldrig sinande entusiasm. Vi vill tacka Tinder, Toffifee och varandra. Tack Julia! Tack Molly! Men framför allt vill vi tacka er som har ställt upp som deltagare i vår studie. Ni är stjärnorna som tindrar på vår himmel.

Sammanfattning

Studiens syfte var att undersöka unga kvinnors upplevelser av att genom dejtingappen Tinder försöka inleda kärleksrelationer. Urvalet bestod av åtta kvinnor i åldrarna 23–27 år, vilka alla hade använt Tinder i syfte att dejta romantiskt. Datainsamling skedde genom semistrukturerade intervjuer. I studien användes en tematisk analys med fenomenologisk ansats där fenomenet i fokus var romantisk tinderdejting hos unga kvinnor. I studiens resultat presenterades åtta teman utifrån deltagarnas upplevelser: utbytbarhet, intensitet, Tinders plats i verkligheten, ovisshet, att använda andra i själviska syften, beroende, att vara kvinna på Tinder samt självutveckling och självkänsla. Resultatet visade att fenomenet inbegrep en hög omsättning i dejtingrelationer, brist på tydliga regler och normer på appen, många avvisanden, en ökad fokusering på de egna behoven samt en upplevelse av att vara utbytbar. En hög upplevd känsla av kontroll påverkade upplevelsen av att tinderdejta positivt. Diskussionen belyste fenomenet romantisk tinderdejting hos unga kvinnor utifrån individfokuserad psykologisk teori och samhällsomspännande sociologisk teori. Slutsatsen var att fenomenet både kan ses som ett symptom på en individualiserad tid och som en konsekvens av en app som genom sin utformning förändrar människors sätt att relatera till varandra.

Nyckelord: Romantisk tinderdejting, Tinder, relationsskapande, digital dejting, The app generation, flytande kärlek, kärlekssmärta, romantiska avvisanden, modernitet

Abstract

The aim of the present study was to explore young women's experiences of attempting to initiate romantic relationships through the dating app Tinder. The sample consisted of eight women between the ages of 23 and 27 years, who all had used Tinder for purposes of romantic dating. Data collection was achieved through semi-structured interviews. A thematic analysis grounded in a phenomenological approach was used to thematize the phenomenon "romantic tinder-dating among young women". The result of the present study consisted of eight themes based on the participants' experiences: replaceability, intensity, Tinder's position in reality, uncertainty, using others for selfish purposes, addiction, being a woman on Tinder, and self-esteem and self-development. The result displayed a high turn-over in dating relationships, a lack of clear rules and norms within the app, a high number of rejections, increasing regard to one's own needs and the experience of being replaceable. A high perceived sense of control made the experience of tinder-dating more positive. The discussion highlighted the phenomenon by use of psychological individual-focused perspectives and sociological theory regarding society as a whole. The conclusion was that the phenomenon can be seen both as a symptom of our individualistic age and as a consequence of how the Tinder app changes how we relate to one another.

Keywords: romantic tinder-dating, Tinder, digital dating, relationship building, The app generation, liquid love, heartbreak, romantic rejections, modernity

Innehållsförteckning

Introduktion	1
<i>Teori.....</i>	<i>1</i>
Vad är Tinder?.....	2
Därför gör kärlek ont.....	3
Modernitetens flytande kärlek.....	5
Digitaliseringen av det sociala livet.....	6
Varför gör avvisanden ont?.....	9
Olika aspekter av kontroll.....	11
Tidigare forskning om Tinder.....	12
Syfte.....	14
Metod.....	14
<i>Val av metod.....</i>	<i>14</i>
<i>Etik.....</i>	<i>16</i>
<i>Förförståelse.....</i>	<i>17</i>
<i>Kvalitetssäkring.....</i>	<i>18</i>
<i>Deltagare.....</i>	<i>19</i>
<i>Material.....</i>	<i>19</i>
<i>Procedur.....</i>	<i>19</i>
Resultat.....	22
<i>Utbytbarhet.....</i>	<i>22</i>
<i>Intensitet.....</i>	<i>24</i>
<i>Tinders plats i verkligheten.....</i>	<i>27</i>
<i>Ovisshet.....</i>	<i>30</i>
<i>Att använda andra i själviska syften.....</i>	<i>32</i>
<i>Beroende.....</i>	<i>34</i>
<i>Att vara kvinna på Tinder.....</i>	<i>37</i>
<i>Självutveckling och självkänsla.....</i>	<i>38</i>
Diskussion.....	41
<i>Att kontrollera, eller bli kontrollerad av, Tinder.....</i>	<i>41</i>
<i>Avvisanden på Tinder – hur reagerar vi och varför?.....</i>	<i>43</i>

<i>Längtan efter längre relationer</i>	44
<i>Tinder som katalysator</i>	45
<i>Det du känner är inte kärlek</i>	46
<i>Är kärleken fri?</i>	47
<i>Ser vi varandra?</i>	49
<i>Slutsatser</i>	50
<i>Styrkor och begränsningar</i>	51
<i>Etikdiskussion</i>	53
<i>Praktiska implikationer</i>	54
<i>Implikationer för framtida forskning</i>	54
Referenser	56
Bilagor	60

Introduktion

Vår värld är i förändring, eller i alla fall vår sociala värld. Teknologins framfart har medfört stora samhälleliga och sociala förändringar på kort tid. I media och populärkultur pågår diskussioner om hur den nya tekniken påverkar oss. Psykiatrikern Anders Hansens sommarprat från 2019 slog Sveriges Radios rekord i popularitet med sina två miljoner poddlyssningar (Dagens Nyheter, 2019). Hansens program kretsar kring hur vår nya digitala livsstil påverkar vår psykiska hälsa, och uppmärksammades stort av både lyssnare och media. Hansen för i sitt program en argumentation för att digitalisering och sociala medier får oss att försumma det som gör oss gott, vilket Hansen menar är sömn, träning och de sociala relationer som sker öga mot öga (Strand-Berglund, 2019). Hans argumentation är bara en av många när det kommer till att försöka beskriva vad den nya tekniken gör med oss människor och vårt sociala liv. Tekniken har letat sig in i vårt mest privata och intima relationsskapande. dejtingappar och onlinedejting är idag ett populärt sätt att söka kärlek på. I en Sifo-undersökning från 2016 uppgavs att var tredje svensk mellan åldrarna 15 och 34 år någon gång har nätdejtat. Den form av nätdejting som var mest populär var dejtingappen Tinder. Enligt Sifo hade 19% av svenskarna i åldersgruppen 15 till 34 år någon gång använt den (Brohult, 2016). Denna siffra lär idag vara högre då Tinder som app stadigt fortsätter att öka i användarantal (Svenska Dagbladet, 2019).

Betyder detta något för vårt relationsskapande? Påverkar appar som Tinder hur våra romantiska relationer utvecklas? I den offentliga debatten menar många att appar som Tinder gör något med hur vi relaterar till varandra (Arnhög, 2017; Eklund & Nordevik, 2019; Farran-Lee, 2019; Jägerfeld, 2019; Mazzarella, 2019; Ringskog Ferrada-Noli & Strömquist, 2018; Svenska Dagbladet, 2018). Frågan är vad detta *något* består av. Det finns idag inte många studier gjorda i syfte att undersöka upplevelsen av att inleda och utveckla romantiska relationer genom dejtingappen Tinder, framför allt inte utifrån ett psykologiskt perspektiv. Men tydligt är att många människor går runt med en känsla av att Tinder och liknande appar på något sätt har förändrat hur vi dejtjar och hur vi ser på kärlek. Den känslan ska utforskas i den här studien.

Teori

Teorierna i detta avsnitt har valts ut för att ge en bakgrund till det fenomen som studeras och för att bidra med en teoretisk referensram till studiens resultat. Studiens teoriavsnitt inleds med en genomgång av appen Tinder – när och varför den skapats, hur den fungerar och dess utbredning. Därefter behandlas psykologiska och sociologiska teorier vilka

bedöms vara av relevans för föreliggande studies ämnesområde och resultat. Genom en bred teoretisk ansats som inkluderar såväl individfokuserade psykologiska perspektiv som mer samhällseliga sociologiska perspektiv ges en möjlighet att öppet närma sig deltagarnas upplevelser och explorativt analysera dessa ur olika teoretiska synvinklar. Magnusson och Marecek (2010) menar att människan aldrig kan frikopplas från kulturen, utan att man för att förstå människans intrapsykiska liv måste se kulturen som integrerad i detta liv. Människan kan inte plockas bort från sitt sammanhang och studeras enskilt, utan måste förstås utifrån den kontext hon har formats i. Det bedöms i denna studie inte vara möjligt att skapa en förståelse för fenomenet romantisk tinderdejting hos unga kvinnor utan en pendling mellan samhälle och person, normer och inre erfarenheter, då individer både skapas av, och skapar, sin upplevda värld.

Föreliggande studie definierar dejting som att träffa en annan person i sexuellt eller romantiskt syfte. Att dejta romantiskt definieras som dejting med avsikt och förhoppning om att skapa en mer långvarig kärleksrelation.

Vad är Tinder? Tinder är en mobilapp som släpptes i september 2012 ("Tinder (app)," u.å.). Appen lanserades främst som en dejtingapp, men användarna väljer själva i vilket syfte de vill skriva till eller träffa personer genom appen. Vissa använder appen i sexuella syften, andra letar efter kärlek och ytterligare andra letar efter vänner.

För att kunna börja tindra, alltså använda Tinder, skapar du ett konto där du anger ditt kön och din ålder. Sedan väljer du vilka personer du vill se i appen genom att klicka i dina preferenser gällande kön, ålder och avstånd från var du befinner dig. Efter detta kan du börja svajpa på andra användare. Detta innebär att du introduceras för olika personer och får ta ställning till huruvida du är intresserad av dem eller inte. Vilken information som ingår i användarnas profiler har varierat sedan Tinders lansering, användarnas foton av sig själva har dock alltid varit i fokus. Om du är intresserad av en person drar du med fingret åt höger över mobilskärmen – du svajpar höger. Om du inte är intresserad svajpar du istället vänster. Detta illustreras i den populära låten "Du swipa höger" från 2015 som i nuläget har 30 miljoner spelningar på Spotify: "Du swipa höger och jag swipade tillbaka. Ingenting är som förut, du är värsta tinderellan. Jag swipar höger för du är så jävla vacker. Ingenting är som förut, vi kan hänga hela natten." (Berg, 2015).

Att två användare svajpar höger på varandra kallas för en match. Att matcha med någon på Tinder innebär att man kan börja skriva till varandra. Vad matchningen sedan leder till avgörs av användarna själva – kanske är målet att träffas utanför appen över en kaffe eller

en öl. Det är också möjligt att ta bort en matchning, vilket innebär att personen inte längre kan se ens profil eller skriva till en.

En av skaparna bakom appen, Sean Rad, ville med Tinder lösa ett problem som han upplevde sig ha sett i dejtingvärlden (Lapowsky, u.å.). Rad menar att människor antingen blir jagade eller jagas. De som jagar känner sig konstant avvisade, medan de som jagas istället känner sig överösta med uppmärksamhet som de inte vill ha. Detta ville Rad lösa genom svajpandet som gör att användarna enbart kan närma sig, och bli närmade av, personer som de redan har visat initialt intresse för genom att svajpa höger.

Tinder väcker mycket känslor, och många har åsikter om huruvida appen har en positiv eller negativ inverkan på användarnas dejtingliv. Skaparna bakom Tinder lanserade förra året en redaktionell hemsida, *Swipe Life* (<https://swipelife.tinder.com>), som adresserar de svårigheter du som användare kan ställas inför på appen, komplett med råd från psykologer och andra användares personliga upplevelser. Appen har haft ett enormt genomslag, och enligt uppgifter från Match Group, bolaget som äger Tinder, sker varje dag 26 miljoner matchningar på appen i de över 190 länder där den idag är lanserad (Eklund & Nordevik, 2019).

Därför gör kärlek ont. I boken *Därför gör kärlek ont. En sociologisk förklaring*. redogör sociologen Illouz (2011) för hur hon menar att kärlekens beskaffenhet har förändrats av moderniteten. Modernitetens framväxt har inte enbart präglats av sådant som sekularisering, demokratiska idéer, vetenskaplig utveckling och kapitalismens utbredning, utan har också gett upphov till ett känslomässigt jag. Tidigare var jaget och identiteten invävda i ett tydligt samhällssystem där ens sociala status bestämdes av var man befann sig i den samhälleliga hierarkin. Vilka kärleksrelationer som var möjliga, och normer för hur dessa skapades och upprätthölls, bestämdes av samhälleliga konventioner som ofta var grundade i religiösa värderingar. Moderniteten lider brist på sådana samhällsövergripande idéer om etik och moral, vilket på många vis har gett oss människor ökad frihet. Resonemangsäktenskapet har fått ge vika för idéer om känslomässig autonomi, jämlikhet och ett kärleksideal baserat på intimitet och starka känslor. Sexualitet och emotionalitet har under 1900-talets senare hälft frikopplats från varandra under paroller om sexuell frigörelse (Illouz, 2011). Illouz menar att människan, i takt med den ökande individualiseringen av samhället, har blivit autonom och ensamt ansvarig för sina framgångar och misslyckanden. Vårt egenvärde är inte längre en konstant fastställd av samhället, utan förhandlas istället ständigt fram i interaktionen med andra. Den interaktion som har mest inflytande över hur vi bedömer vårt eget värde är enligt

Illouz kärleksrelationen. Vår självkänsla har på så vis blivit intimt sammanlänkad med utfallet i våra kärleksrelationer. Vidare menar Illouz att den ökade friheten och utvecklingen av det känslomässiga jaget har resulterat i mer individualiserade, och därmed godtyckliga, idéer om hur kärlek och relationer ska organiseras. Vårt egenvärde blir därför vacklande i kärleksrelationer präglade av ovisshet och oberäknlighet.

Modernitetens kärleksrelationer innebär ett ständigt balanserande mellan autonomi och erkännande av egenvärde. Uppgiften som ska lösas är att bibehålla den egna autonomin, bibehålla den andres autonomi, ge erkännande och få erkännande. Illouz menar att villkoren för detta ser olika ut för män och kvinnor i heterosexuella relationer. Autonomi har spelat en central roll i kvinnors frigörelse, och gör det fortfarande, men autonomi utgör nu också en form av symboliskt våld som män använder mot kvinnor på kärlekens arena. Detta innebär att männen bestämmer reglerna för hur kärleksrelationer ska fungera. Detta möjliggörs av att kvinnor vid sidan av autonomins ideal försöker bevara omsorgens ideal som de tidigare värnat om, medan männen endast upprätthåller autonomins ideal. Männen behöver inte kärleksrelationen för att deras egenvärde ska erkännas, då de oftare tillskrivs värde utanför kärlekssammanhang och därmed inte anses lika misslyckade om de inte har en romantisk relation. Kvinnorna har ett större behov av att få en kärleksrelation, och därmed sitt egenvärde, erkänt (Illouz, 2011).

I moderniteten glorifierar vi självständigheten och friheten. Denna frihet inkluderar inte sällan också frihet från sådant som moraliska förpliktelser och löften om långsiktighet och trohet i relationer. Frihetens upprätthållande hindrar på så vis erkännandet av andras egenvärde, och i förlängningen erkännandet av den romantiska relationens betydelse. Vi blir rädda för att förlora vår autonomi genom att ge för mycket erkännande till en annan person. Detta gör att vi försöker visa att vi är intresserade av en kärleksrelation, men inte desperata, att vi är kära i någon, men inte mer kära än att vi kan klara oss utan denna någon. Detta resulterar ofta i otydlighet och upplösthets och inte sällan i kärlekssmärta (Illouz, 2011).

Illouz (2011) kritiserar psykologin för att ha placerat denna moderna kärlekssmärta i direkt förbindelse med jaget och dess personliga historia. När ännu en kärleksrelation går i stöpet funderar vi på hur vi hade kunnat göra annorlunda och hur vi hade kunnat vara annorlunda, snarare än hur samhället borde förändras. Illouz hävdar att det finns ett kollektivt samhällsproblem med hur kärleken fungerar idag, och att detta problem förvärras ytterligare av att vi uppmuntras placera skulden på oss själva och våra olösta barndomstrauman.

Modernitetens flytande kärlek. Sociologen och filosofen Bauman (2003) myntade begreppet "liquid modernity" i sitt undersökande av den moderna människan och hennes samhälle. Hans arbete behandlar vad ett konsumtionssamhälle med alltjämt ökande individualisering gör med hur vi människor förhåller oss till varandra. Inom detta arbete har han i boken *Liquid Love* fokuserat på kärleken. Bauman menar att den moderna människan i sin jakt på självförverkligande skyr den traditionella relationen som kommer med löften om evig trohet och förpliktelser. Den traditionella relationen binder människor till varandra, något som i en individualiserad kultur känns mer som ett fängelse än en trygghet. Istället ägnar vi oss åt en flytande, upplöst, kärlek.

Bauman (2003) ser att individualisering och samhällseliga förändringar har skapat den mer flytande formen av kärlek. Ett större fokus på att uppnå individuellt fullbordande tillsammans med ökad frihet och jämställdhet har satt sina spår i hur vi formar våra relationer, många positiva och i frihetens tecken. Men Bauman ser i den flytande kärleken en slagsida till vårt friare kärleksbygge. Den säkerhet som finns i långvariga romantiska relationer och familjestrukturer är utbytt mot romanser sedda som underhållning. Han menar att internetdejting är ett uttryck för den flytande kärleken där användarna kan dejta "secure in the knowledge [that] they can always return to the marketplace for another bout of shopping" (Bauman, 2003, s. 65). Där väntar orealiserade romantiska möjligheter.

Samtidigt längtar den moderna människan efter relationer. Bauman (2003) menar att den individualiserade människan känner av hur lätt hon kan ersättas, och längtar efter tryggheten som kommer med samhörighet. Hon behöver någon, men räds känslan av att vara behövd, då en annans behov kommer med plikter, bördor och minskad frihet. I vårt mindre traditionsbundna och mer flytande samhälle ser Bauman att kärleksrelationerna "are perhaps the most common, acute, deeply felt and troublesome incarnations of ambivalence" (Bauman, 2003, s. viii). När de romantiska relationerna är utbytbara och opålitliga så lägger den moderna människan istället sin trygghet i sina sociala nätverk. De romantiska relationerna blir kortare och fler. Något som i början av den sociala revolten mot det traditionsbundna familjelivet var ett spännande äventyr börjar likna ett utmattande och rutinmässigt måste. Den ökade hastigheten i vilken vi byter romantiska partners uppstår som en flykt från den ångestladdade ovissheten som är ständigt närvarande i den flytande romantiska relationen, men flykten ger inte nödvändigtvis mindre ångest (Bauman, 2003).

Bauman (2003) menar att konsumtionssamhällets intåg har skapat en konsumtionsmänniska, där omsättning är viktigare än ägande. Omsättningen har letat sig in i

våra relationer, inte minst de romantiska. Vi har börjat behandla andra människor som konsumtionsobjekt. Människor bedöms utifrån samma kriterier som andra varor, och utvärderas i termer av hur stor kvantitet av tillfredsställelse de erbjuder. ”Value-for-money” appliceras på relationer, där ett givande bestäms utifrån den avkastning som relationen kan tänkas medföra. Bauman menar att andra människor i bästa fall kan fylla funktionen av medkonsument, som genom sin närvaro ökar tillfredsställelsen i den relativt solitära sysslan av konsumtion. Genom att se på sina medmänniskor som konsumtionsvaror, där nyare relationer värderas högre och där vinstmaximering är i fokus, förlorar vi förmågan att se och uppskatta andra för deras unika mänskligheits skull. Vi får svårare att se varandra som unika varelser. Kärleken till ens medmänniskor, och solidariteten med andra människor trots olikheter är, enligt Bauman (2003), det första offret i det konsumtionsdrivna samhället.

Digitaliseringen av det sociala livet. Påverkar tekniken vi använder hur vi relaterar till andra människor? Psykologerna och forskarna Gardner och Davis (2013) undersöker generationen som är uppväxt med appar och internet i boken *The App Generation*. Genom en sammanvävning av befintlig forskning, egna studier och samtal försöker de skapa en bild av den digitala värld de yngre generationerna växer upp i och utvecklas inom. Gardner och Davis uppmärksammar hur stor del av de viktiga relationerna och de viktiga samtalen som idag sker genom sociala medier eller sms. Hos de yngre generationerna finns det ingen erfarenhet av ett innan sociala medier. Författarna menar att avståndet till en annan människa som kommer med kommunikation genom text och skärm påverkar de relationer vi formar. En nära och djup emotionell relation mellan två människor skapas genom att vi visar sårbarhet. Obehaget som kommer med emotionella konfrontationer mellan människor är viktigt att utsätta sig för om vi vill skapa emotionell intimitet. Gardner och Davis menar att det finns fog för oro när vi börjar hantera dessa relationer med hjälp av distansen som appar erbjuder. Att kommunicera genom en skärm gör att vi undviker att ta emotionella risker. Skärmen gör att vi inte ställs öga mot öga med den emotionella och oförutsägbara respons vi får de gånger vi konfronterar varandra. Denna brist på visad sårbarhet påverkar hur djupa våra nära relationer blir, och även vår förmåga att skapa nära relationer (Gardner & Davis, 2013).

Att inte öva på att visa sårbarhet gör att det blir allt läskigare att göra just det. Gardner och Davis (2013) förstår den ökade hook-up-kulturen som i studier (Freitas, 2013; Fugère et al., 2008; Garcia & Reiber, 2008; Heldman & Wade, 2010 citerade i Gardner & Davis, 2013) har observerats hos yngre amerikaner som ett uttryck för rädslan att visa sårbarhet. Där uttrycktes att det finns en längtan efter kärlek, men att denna längtan trumfas av att det känns

mindre emotionellt riskfyllt med en serie isolerade hook-ups än en definierad längre kärleksrelation. Författarna menar att det finns ett ideal hos de yngre generationerna av att vara den som inte påverkas av emotionella motgångar, såsom avvisanden, och det ses som eftersträvansvärt att kunna gå ur en misslyckad dejtingrelation och känna sig ”empowered” (Gardner & Davis, 2013).

Gardner och Davis (2013) menar att den stora plats sociala medier har i människors, och framför allt ungas, vardag kan påverka vår empatiska förmåga. De hänvisar till Konrath et al.s (2011, citerad i Gardner & Davis, 2013) longitudinella studie om empatisk förmåga hos amerikanska ungdomar där resultatet visar att dagens ungdomar uppvisar liten men signifikant försämring av empatisk förmåga jämfört med ungdomar på 1980- och 1990-talet. Gardner och Davis (2013) kopplar minskningen av empati till ökad förekomst av hatbrott och sexuella trakasserier bland unga amerikaner. De menar vidare att trots att dagens ungdomar uttrycker en ökad acceptans för olikheter så är det inte samma sak som att på ett empatiskt sätt kunna leva sig in i en annans situation, och ser tendenser av ytlighet i den uttryckta acceptansen som vittnar om oförståelse inför andra kulturella och sociala uttryck. Författarna ser därtill en minskad nyfikenhet hos amerikanska ungdomar inför andra grupper, och menar att de sociala grupperna bland ungdomar verkar bli alltmer homogena. En förklaring till detta, menar författarna, skulle kunna vara den allstädes närvarande mobiltelefonen. Genom telefonen har du direktkontakt med de allra viktigaste personerna i ditt sociala kontaktnät. Att hela tiden bära med sig en pågående konversation med en familjemedlem eller nära vän kan göra att du inte känner ett behov av att vända dig till de människor som du fysiskt har omkring dig för social kontakt, och minskar vårt intresse av att söka och utveckla sociala kontakter utanför vår närmaste sociala krets. I längden medför detta att generationen som utvecklar sin identitet i ständig uppkoppling till sociala medier får både svårare att förstå, och blir mindre intresserade av, andra perspektiv än de egna (Gardner & Davis, 2013).

Psykologen och sociologen Turkle (2015) ser vår ständiga uppkoppling till sociala medier som en fara då den ersätter samtalen. Även Turkle understryker hur den smarta telefonen skapar mellanmänsklig distans och minskad empatisk förståelse. Hon hänvisar till fynd om att bara närvaron av en tyst inaktiv telefon påverkar vår upplevelse av samhörighet med den vi har framför oss negativt. De samtal som skapar samhörighet ryms inte i en vardag där många är i ständig interaktion med sin telefon. Närheten till dem som är utom räckhåll skapar emotionell distans till dem vi fysiskt befinner oss nära. Turkle menar att de öppna och spontana samtalen är grundpelaren till empati, sociala färdigheter och kreativitet, och ser att

en minskning av den lek med idéer och plattform för sårbarhet som samtalet innebär skadar vår mellanmännsliga förmåga (Turkle, 2015).

Turkle utforskar hur de romantiska relationerna påverkas av vårt digitala liv. Genom intervjuer och fokusgrupper uppmärksammas hon på tystnaden som avslutsmetod i dejtingrelationer. Att inte svara på ett meddelande blir en metod som låter den andra veta att den är avvisad, utan att ett samtal behöver äga rum. Turkle påpekar att tystnaden som avvisning alltid har varit en del av de romantiska relationerna, men att tystnaden nu har satts i system. Hon menar att tystnaden idag är ett utbrett och accepterat fenomen i dejtingrelationer, en hint som alla vet vad den innebär. Turkle hänvisar till sina intervjuer med över trehundra unga amerikaner om deras liv online och menar att dagens unga har fått lära sig att acceptera att bli ignorerade. Redan från tidig ålder vänjer de sig vid tystnad som svar då deras föräldrar försvinner in i sina telefoner istället för att svara dem, och när de blir äldre accepterar de tystnader i viktiga skeden av sina romantiska dejtingrelationer (Turkle, 2015).

I saw a generation settle into a new way of dealing with silence from other people: namely, deny that it hurts and put aside your understanding that if you do it to others, it will hurt them as well. We tolerate that we are not being shown empathy. And then we tolerate that we don't show it to others. (Turkle, 2015, s. 179)

Turkle ser att appar som Tinder skapar möjligheter att undvika obehag. Effektiviteten som kommer med Tinder, där du som användare kan leta dig igenom hundratals potentiella partners i det emotionella skyddet av en app och en skärm, ökar känslan av en affärsmässig uppgörelse snarare än ett mänskligt möte fött ur ömsesidig nyfikenhet. Återigen ser Turkle (2015) hur samtalet blir lidande i den effektiviserade och appdrivna dejtingvärlden, och att de sårbara möten som skapar trygga anknytningar till andra personer uteblir. Det utbredda användandet av appar och sociala medier påverkar människors förmåga att förstå, hantera och reagera på känslor. Speciellt de negativa känslorna förlorar berättigande i en digital värld. De snabba positiva känslorna premieras framför mer komplexa, reflekterande och långsamma negativa känslouttryck. Turkle kopplar detta till ett stort projekt utfört av Nass, professor i kognitionspsykologi vid Stanford University. Nass projekt har bland annat resulterat i en studie där unga flickor som är "highly connected" på sociala medier jämförs med flickor som inte har lika stor närvaro på sociala medier (Pea, Nass, Meheula, Rance, Kumar, Bamford, Nass, Simha, Stillerman, Yang & Zhou, 2012 citerade i Turkle, 2015). Forskarna fann att

flickor med hög närvaro på sociala medier inte har lika god förmåga att identifiera egna och andras känslor. De kände sig mindre accepterade av sina kamrater, och upplevde mindre positiva känslor i interaktionen med sina vänner. Livet online verkade, enligt Turkles tolkning av studien, medföra minskad empatisk förmåga, och minskad förmåga till självreflektion (Turkle, 2015).

Narcissism brukar förstås som ett tillstånd där förståelsen för andra är skadad, och där ett överdrivet fokus på de egna behoven styr. I psykoanalytisk teori ses den narcissistiske som en person med ett så skört själv att den ständigt behöver yttre bekräftelse. Andra personer blir inte komplexa varelser med egna inre behov och viljor när det sköra självet behöver fokusera på att hålla ihop sig självt. Detta gör det svårt för personer med narcissistiska drag att förstå andra på ett djupare plan (Turkle, 2011). Psykoanalytikern McWilliams (1994) menar att de moderna samhällsförändringarna gör att ett mer narcissistiskt förhållningssätt premieras. Hon ser att en högre takt i samhället, med massmedia som tjänar på att utnyttja otrygghet och uppmanar till fåfänga och girighet, gör att omedelbara intryck av din person vinner över egenskaper som integritet och ärlighet. I det tidigare mindre sekulära och mer traditionsbundna västerländska samhället var det av större vikt att inte svika sina egna inre etiska principer. Idag är det mindre viktigt att förhålla sig till godhet och synd. Det är viktigare att vara väl ansedd, att förhålla sig på ytan politiskt korrekt och att uppvisa framgång. Detta skapar hos människan, enligt McWilliams (1994), ett lidande i form av inre tomhet.

Turkle (2011) ser narcissistiska tendenser i hur vi hanterar våra digitala liv. Den ständiga kontakten i chattform fyller en bekräftande funktion, där du rör dig vidare med dina dagliga dilemman till de många personer du har kontakt med på sociala medier tills du får den bekräftelse du söker. Denna snabba och lättillgängliga behovstillfredsställelse skiljer sig från kommunikation utanför internet och ställer inte lika höga krav på ömsesidig emotionell kontakt. Detta resulterar i ett ständigt ökande fokus på de egna behoven. Vidare menar Turkle (2011) att teknologin i sig inte skapar helt nya sätt att relatera till känslor och andra människor men att det nya, och mer narcissistiska, sättet att hantera relationer i vår tid har blivit socialt sanktionerat. Att vara i ständigt behov av kontakt och direkt bekräftelse blir med hjälp av teknologin inte ett patologiskt sätt att relatera till varandra, det blir en norm (Turkle, 2011).

Varför gör avvisanden ont? Att bli avvisad väcker negativa känslor till liv. Redan hot om avvisning kan framkalla oerhört starka känslor. Detta beror på att såväl acceptans och inkludering som dess motpoler avvisning och exkludering har haft stor betydelse för

människan under evolutionen (Leary, 2015). Vi har behövt varandra för att överleva och har därför utvecklat högst sensitiva känslspröt i sociala sammanhang för att undvika att bli ensamma. Detta gör att vi ständigt försöker vara medvetna om vårt relationella värde, det vill säga hur viktig andra upplever att relationen till oss är. Minsta antydning om att vårt relationella värde har minskat väcker negativa känslor, vilka i sin tur motiverar oss till olika typer av beteenden vars syfte är att säkerställa att vi inte blir avvisade. Exkludering kunde tidigare innebära döden, och även om konsekvenserna inte är lika allvarliga i det moderna samhället, är avvisande en bidragande orsak till depression och annan psykisk ohälsa (Leary, 2015).

För att vårt relationella värde ska förbli intakt är det viktigt att vi beter oss på vis som främjar acceptans och uppskattning av andra, samtidigt som vi uppmärksammar indikationer på stundande avvisning. När vårt relationella värde är hotat upplever vi sådant som svartsjuka, ensamhet, skam, skuld, social ångest och förlägenhet (Leary, 2015). Samtliga av dessa känsloupplevelser har beteendekorrektur vars främsta funktion är att rädda oss från att bli exkluderade, dock med mer eller mindre lyckade resultat. Exempelvis motiverar skuldkänslor oss att be om ursäkt och reparera relationer, medan svartsjuka kan göra att vi stöter människor ännu längre ifrån oss genom revirmarkerande. Olika känslouttryck och beteenden kan vara olika accepterade i olika kulturer och även tolkas olika beroende på vilket kön personen som ger uttryck för känslan har.

Även ledsamhet och ilska är vanligt att känna när vi blir avvisade. Dessa känslor har dock inte sitt ursprung i hotet mot vårt relationella värde, utan signalerar istället sorg över att ha förlorat en viktig relation, eller vrede över att ha blivit orättvist behandlad (Leary, 2015). Sorg över att en relation håller på att gå förlorad motiverar oss att värna om relationen, vilket ofta ökar vårt relationella värde i andras ögon och således även vår chans att återställa relationen. Den ilska som vi upplever när någon har behandlat oss orättvist kan tänkas fylla funktionen att straffa oönskade beteenden för att förhindra att dessa upprepas i framtiden. Sannolikheten att vi kommer att agera på vår ilska ökar om vi upplever att relationen är irreparabel (Leary, 2015).

Våra känslomässiga reaktioner vid hot om avvisanden är ofta smärtsamma, men fyller en adaptiv funktion genom att initiera socialt lämpliga beteenden. Dock tenderar vi att identifiera fler hot om stundande avvisanden än vad som faktiskt existerar. Detta är funktionellt på så vis att vi sällan missar hot, men förödande på så vis att det leder till onödig oro och ibland får oss att överreagera och bete oss på vis som sänker vårt relationella värde. Ibland kan vår starka rädsla för avvisanden ironiskt nog resultera i avvisanden (Leary, 2015).

Olika aspekter av kontroll. Kan upplevelsen av kontroll över det egna livet påverka hur tinderanvändare mår i sitt dejtande? Begreppet locus of control myntades av Rotter (1966) och syftar till i vilken grad människor upplever sig ha kontroll över sitt eget liv. Fokus ligger på individens upplevelse av kontroll, snarare än hennes faktiska kontroll. I sin konceptualisering skiljer Rotter på inre och yttre locus of control, och menar att människor ofta befinner sig någonstans mellan dessa ytterligheter, och att detta dessutom kan variera från situation till situation.

Personer med inre locus of control upplever sig kunna påverka sin tillvaro genom sina handlingar, de upplever att de själva har kontroll över sitt eget liv. Såväl misslyckanden som framgångar tillskrivs egna handlingar och beslut. Individer med yttre locus of control upplever istället att kontrollen ligger utanför dem själva – att saker händer med dem snarare än att en viss handling leder till en viss konsekvens. Dessa personer upplever i lägre grad att de kan påverka sitt eget liv, och attribuerar misslyckanden och framgångar till yttre faktorer. Primärt intresserade sig Rotter för locus of control i kontexten inläring. Han tänkte sig att inlärningsprocessen borde fungera olika beroende på hur mycket kontroll en person upplever sig ha över utfallet i en viss situation. Personer med inre locus of control upplever oftare att utfallet är avhängigt dem själva, varför de i högre utsträckning söker påverka och förändra sin situation. Personer med yttre locus of control upplever snarare det motsatta och förhåller sig därför mer passivt till sin omgivning (Rotter, 1966).

Ett snarlikt begrepp är upplevd känsla av kontroll, vilket är användbart då det delas in i två aspekter: personal mastery och perceived restraints (Lachman & Weaver, 1998). Personal mastery syftar till en individs bedömning av sin egen förmåga att klara av något. Perceived restraints syftar till vilka hinder en individ upplever ligger mellan henne och avklarandet av något. En hög upplevd nivå av personal mastery i kombination med få upplevda hinder ligger till grund för en stark upplevd känsla av kontroll (Lachman & Weaver, 1998). Även här ligger fokus på individens upplevelse, snarare än individens faktiska omständigheter. En stark upplevd känsla av kontroll överlappar med inre locus of control, medan yttre locus of control motsvarar en svag upplevd känsla av kontroll.

Lachman och Weaver (1998) undersökte hur låginkomsttagare och höginkomsttagare upplever sin livssituation. Personerna med låg inkomst upplevde lägre personal mastery och högre perceived restraints samt hade sämre hälsa. Utifrån detta menade forskarna att upplevd känsla av kontroll kan tänkas vara en anledning till klasskillnader i upplevd hälsa hos befolkningen, men kanske är en revolution fortfarande att föredra. Sett till samtliga

inkomstgrupper fann dock forskarna att en stark upplevd känsla av kontroll korrelerade positivt med upplevd hälsa och livstillfredsställelse, och negativt med depressionssymtom – oavsett inkomstnivå. Således tycks en stark upplevd känsla av kontroll kunna fungera salutogent, oavsett hur svår den faktiska situationen är.

Yu, Ren, Huang och Wang (2018) har undersökt kopplingen mellan de tre koncepten upplevd känsla av kontroll, tron på en rättvis värld och subjektivt välmående. Subjektivt välmående värderas genom självskattning och delas in i tre komponenter: nöjdhet med livet, positiv affekt och negativ affekt. När personer är nöjda med sitt liv och upplever mer positiv affekt än negativ affekt mår de subjektivt bättre. Tron på en rättvis värld avser i vilken mån människor upplever att världen de lever i är rättvis och stabil. Personer som skattar högt på denna faktor upplever att det finns en trygghet och förutsägbarhet i hur världen fungerar, och tror på att människor vill andra människor väl. Yu et al. (2018) var i sin studie intresserade av att undersöka om upplevd känsla av kontroll medierar den positiva korrelation mellan tron på en rättvis värld och subjektivt välmående som forskare tidigare har funnit. Så var delvis fallet, men forskarna fann också en stark direkt effekt mellan tron på en rättvis värld och subjektivt välmående, vilket ledde till reflektioner kring vilka andra psykologiska processer som kan tänkas mediera denna effekt.

Tidigare forskning om Tinder. Hobbs, Owen och Gerber (2017) tog i studien “Liquid love? Dating apps, sex, relationships and the digital transformation of intimacy” avstamp i sociologen Baumans begrepp liquid love, flytande kärlek. Artikelförfattarna förstod Bauman som att han ser de monogama längre relationerna i upplösning, ersatta av nätverk av romantiska förhoppningar vilka sällan förverkligas eller fördjupas. Genom frågeformulär och djuplodande intervjuer försökte författarna ta reda på om dejtingapparna verkligen sliter sönder vår förmåga till närhet och långvariga relationer. 72% av deltagarna i studien uttryckte att de är lika intresserade av att inleda en monogam kärleksrelation efter att de börjat använda dejtingappar som innan. 14% menade att de är mer intresserade av att inleda en monogam kärleksrelation nu jämfört med innan de började använda dejtingappar. 61% uppgav att de hade föredragit att träffa kärleken i ett mer traditionellt möte, utanför en skärm eller app. Studiens resultat gav bilden av att deltagarna tyckte att den nya teknologin gett dem större möjligheter att träffa eventuella partners, och att apparna är ett tidseffektivt hjälpmedel att finna nya romantiska relationer, nya flirtar, nya sexuella relationer och nya vänner.

Utifrån ett psykologiskt perspektiv är det värdefullt att fundera kring hur stor makt vi har över teknologin, och hur stor makt den har över oss. Deltagarna i Hobbs et al.s (2017)

studie menade att dejtingapparna har skapat fler möjligheter. Men vad säger det omedvetna? Banks, Westerman och Sharabi (2017) undersökte vad den fysiska upplevelsen av att hålla i en telefon, ett ting, och att använda en app gör med vår kognitiva inställning till de personer vi möter via appen. Genom att jämföra personer som använder en tinderliknande app i en telefon som de håller i handen med personer som får se appen på en skärm, kom de fram till att det uppstår mindre social attraktion till en person om man håller i en sak när man matchar med denna. Artikelförfattarna menade att detta indikerar att mobilens närvaro och den fysiska känslan av att du kommer i kontakt med personen genom ett ting som du håller i din hand påverkar upplevelsen av social närhet och kontakt med personen, även när du sedan möter den öga mot öga. Utifrån sina resultat resonerade de kring ifall personer som du träffar via en mobilapp blir mindre mänskliga och mer lika objekt.

Vid Lunds universitet har det skrivits flera studentuppsatser, på såväl kandidat- som masternivå, om fenomenet Tinder. Uppsatserna har skrivits inom fälten ekonomi, strategisk kommunikation, sociologi, medie- och kommunikationsvetenskap, modevetenskap och psykologi. Författarna till dessa uppsatser har intresserat sig för sådant som hur vi väljer partners, autencitet vid självframställning, konsumtion av bekräftelse, personlig marknadsföring och kläders betydelse på Tinder (Claesson & Bogö Larsen, 2016; Dott & Ternström, 2015; Filter & Magyar, 2017; Hjärtmyr, 2015; Just, 2017).

Endast en studentuppsats om Tinder vid Lunds universitet har skrivits inom fältet psykologi. Claesson och Nordén (2015) gjorde en kvantitativ studie som ämnade undersöka hur personlighet påverkar vårt användande av dejtingsidor och dejtingappar. Författarna utgick ifrån personlighetsfaktorer såsom de beskrivs i femfaktormodellen, och undersökte huruvida personlighetstyp påverkar användningen av internetdejting och dejtingappar. Resultatet visade ingen skillnad i användande beroende på personlighetstyp, men att personlighetstyp kunde påverka syftet med användandet. Det framkom ett negativt samband mellan personlighetsdraget neuroticism och viljan att finna sexuellt umgänge. En del av studien rörde Tinder. I resultatet identifierades att det inte, som artikelförfattarna hade trott, fanns ett positivt samband mellan att använda Tinder och att vilja ha en tillfällig sexuell relation. Av studiens tinderanvändare uppgav 55% att de använde Tinder i syfte att inleda en kärleksrelation, medan 46 % uppgav att de använde Tinder för att inleda en sexuell relation. Resultatet visade även att det var fler som inlett en kärleksrelation genom Tinder än genom dejtingsidor på internet. Vidare framkom att Tinder var en app som främst används av unga vuxna.

Syfte. Syftet med föreliggande studie är att undersöka fenomenet romantiskt tinderdejting, och vilket uttryck detta har hos unga kvinnor. I studien definieras dejting som att träffa personer i sexuella eller romantiska syften. Att dejta romantiskt definieras som dejting med avsikt och förhoppning om att inleda en mer långvarig kärleksrelation. Denna gränsdragning är arbiträr på så vis att olika former av dejting kan överlappa, och att syftet med varför man dejtar inte nödvändigtvis är utkristalliserat från början utan kan visa sig efterhand. Gränsdragningen är viktig då studiens huvudsakliga fokus är kärlek genom Tinder, och då det av etiska skäl krävs en åtskillnad mellan dejting i sexuella syften och dejting i romantiska syften.

Studien ämnar att genom ett induktivt och explorativt närmande av deltagarnas upplevelser nå en fördjupad förståelse för, och kunskap om, fenomenet romantisk tinderdejting. Detta kräver en bred frågeställning där det fria utforskandet står i fokus: hur upplever unga kvinnor att det är att dejta romantiskt genom Tinder?

Metod

Val av metod

Författarna bakom föreliggande studie intresserade sig för hur en app som Tinder påverkar unga kvinnors upplevelser av att utveckla romantiska relationer. Genom att ta del av deltagarnas subjektiva upplevelser av att dejta genom Tinder och deras meningsskapande kring Tinders roll i deras romantiska relationer önskades uppnås en ökad förståelse för vad fenomenet Tinder har för roll i samtidens dejtingvärld, och hur appen påverkar det mellanmännliga romantiska mötet. Därmed var intresseområdet för arbetet kvalitén och den inre formen av deltagarnas erfarenheter samt hur de själva förstår sina upplevelser, vilket innebar att studiens forskningsämne endast kunde undersökas med en kvalitativ metod (Willig, 2013).

Utifrån studiens syfte valdes tematisk analys som analysmetod, och en semistrukturerad intervjustudie som datainsamlingsmetod. Den tematiska analysen som analysmetod gav ett verktyg för att identifiera och analysera mönster i datamaterialet, vilket i det här fallet bestod av de intervjuer som utfördes med studiens deltagare (Braun & Clarke, 2006). Den tematiska analysen är välanvänd inom kvalitativ forskning, och grunden i många kvalitativa forskningsmetoder (Willig, 2013). Den lämpar sig väl för forskare som är nya gällande kvalitativ forskning, vilket var fallet i den aktuella studien, och förekommer ofta inom psykologisk kvalitativ forskning (Braun & Clarke, 2006).

Den kvalitativa forskningsintervjun syftar till att förstå en annan människas synvinkel och komma närmare hennes meningsskapande (Kvale & Brinkmann, 2014). I enlighet med Kvale och Brinkmanns (2014) syn på intervjun som forskningsmetod valdes att genom i förhand formulerade frågor, lyhört lyssnande och följdfrågor försöka nå kunskap om intervjupersonernas inre upplevelser med målet att kunna tolka de fenomen som beskrevs. En sådan intervjuform beskrivs av Kvale och Brinkmann som ett ”professionellt samtal” där kunskap konstrueras i den mänskliga interaktionen som uppstår i ett möte mellan två personer, vilka för ett samtal av ömsesidigt intresse utifrån ett i förhand bestämt syfte (Kvale & Brinkmann, 2014). I ett sådant samtal följer intervjuaren samtalstrådar som öppnas av den som intervjuas, och kan genom en följsamhet skapa en fyllig och nära beskrivning av de upplevelser som samtalen är ämnade att undersöka (Polkinghorne, 2005).

Den tematiska analysen är en epistemologiskt obunden metod, och kräver därmed ett förtydligande av epistemologisk ansats (Braun & Clarke, 2006). Föreliggande studie placerade sig epistemologiskt i det fenomenologiska förhållningssättet. Med avstamp i en fenomenologisk ansats sökte denna studie ta del av intervjupersonernas perspektiv utifrån antagandet att ”den relevanta verkligheten är vad människor uppfattar att den är” (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 44), och att det är genom den subjektiva upplevelsen som vi kan komma närmare sociala fenomen (Kvale & Brinkmann, 2014). Utifrån intervjupersonernas olika beskrivningar av Tinder och dess påverkan på deras romantiska relationer gavs en möjlighet, utifrån en fenomenologisk förståelse, att skapa en bild av deras upplevelsers gemensamma väsen, i det här fallet en bild av vad som kan tänkas vara det gemensamma väsendet för romantisk tinderdejting hos unga kvinnor (Kvale & Brinkmann, 2014).

Den form av fenomenologi som föreliggande studie applicerade är en tolkande fenomenologi. Den tolkande fenomenologin har inslag av hermeneutik, och ser att en beskrivning av en upplevelse också är en tolkning av en upplevelse. Den ”hermeneutiska cirkeln” är en del av meningsskapandet, vilket betyder att en förståelse för delarna av ett fenomen ger en förståelse för helheten, samtidigt som delarna aldrig går att förstå utan en förståelse för helheten. Denna pendlande rörelse mellan delar och helheter hos forskaren i analysarbetet gör att tolkningen av datan och forskarens eget meningsskapande är tätt sammanbundna, någon som inom den tolkande fenomenologin inte ses som jävigt utan som det enda sättet att skapa kunskap (Willig, 2013). Den tolkande fenomenologin lägger vikt vid deltagarnas upplevelser, och placerar sig på det sättet i en ontologisk relativism. Samtidigt ses den mening som tillskrivs händelser delvis som ett resultat av faktiska interaktioner mellan

aktörer i den sociala världen. Den tolkande fenomenologin ser alltså individers tolkningar som påverkade av mellanmännskligt delade sociala processer, och är därmed inte radikalt relativistisk (Willig, 2013).

Författarnas egna tolkningar av tinderdejting sattes, i den mån det är görbart, åt sidan under datainsamlingsfasen då målet inledningsvis var att ta del av deltagarnas beskrivningar av sina upplevelser så fritt och förutsättningslöst som möjligt (Willig, 2013). Därmed begränsades den inledande teoriinläsningen till en överblick av forskningsområdet medan teorifördjupningen skedde efter datainsamlingen och dataorganiseringen, och guidades av de teman som skapats där. Detta tillvägagångssätt stämmer även väl överens med ett induktivt och explorativt förhållningssätt (Braun & Clarke, 2006).

Den aktuella studien såg ett värde i att öppet utforska forskningsämnet med hopp om att närma sig och nå ökad förståelse för fenomenet romantisk tinderdejting hos unga kvinnor. Det bedömdes därför som lämpligt att angripa den aktuella studiens forskningsämne med just en explorativ och induktiv metod.

Etik

Det etiska övervägandet som främst stod i fokus för detta arbete var om det valda fenomenet romantisk tinderdejting ansågs tangera de känsliga personuppgifterna sexualliv och sexuell läggning. Forskning som direkt rör känsliga personuppgifter måste genomgå en formell etikprövning (Etikprövningsmyndigheten, u.å.). I samråd med handledaren och personen ansvarig för etikprövning vid psykologprogrammet på Lunds universitet beslutades att arbetet inte behövde genomgå någon formell etikprövning utifrån att studiens huvudsyfte var att undersöka upplevelser av kärlek och romantiska relationer. Det ansågs troligt att uppgifter om sexualliv och sexuell läggning skulle komma att nämnas av vissa deltagare, men dessa uppgifter ämnades inte undersökas mer ingående. Vid utformandet av den semi-strukturerade intervjuguiden togs dessa aspekter i särskilt beaktande genom noggrant formulerade temaområden samt specifika frågor och följdfrågor, som samtliga höll sig till studiens huvudsyfte.

Beauchamp och Childress (2013) beskriver fyra moraliska principer som bör prägla arbetet med människor, såväl inom vården som vid forskning. Principerna att inte skada och att göra gott har länge ansetts omutbara, men på senare tid har även autonomiprincipen och rättvisepincipen diskuterats alltmer (Beauchamp & Childress, 2013). Dessa principer beaktades kontinuerligt under arbetet. Deltagarna gavs såväl muntlig som skriftlig information om att deras medverkan var frivillig, och att de närhelst de önskade kunde välja att inte svara

på en fråga eller helt avbryta sin medverkan. På detta vis togs autonomiprincipen hänsyn till. Vidare eftersträvades principerna att inte skada och att göra gott genom att intervjufrågorna utformades på ett respektfullt vis och intervjuerna utfördes av studiens författare som har psykologisk kunskap och god samtalsträning. Rättvis principen beaktades på så vis att alla deltagare gavs likvärdiga möjligheter att fritt berätta om sina upplevelser. Vinsten deltagarna skulle kunna få av att delta var främst möjligheten att få berätta om och försöka förstå sina egna upplevelser av Tinder, och i detta bemötas med respekt och empati.

Förförståelse

Tinder diskuteras ofta bland unga vuxna. Appen väcker funderingar om det moderna dejtinglivet. De eviga frågorna om kärlek och relationer kan nu undersökas utifrån en ny vinkel – vilka beteenden tillhör kärleken och vilka tillhör den digitala utvecklingen? Författarna bakom studien har under de senaste åren följt med i debatten kring Tinder, och både lyssnat på diskussioner om och själva diskuterat appens inverkan på relationsskapande. Båda författarna bakom studien har erfarenhet av att använda Tinder, och har därmed förstahandsupplevelser av hur appen är konstruerad och hur den både kan ha positiv och negativ inverkan på romantiska möten. Intresset för hur kärleksrelationer och idén om kärlek förändras i takt med att normer i samhället omformas delas av uppsatsens författare. En stark vilja att på djupet diskutera de viktiga relationer som formar människors välbefinnande ligger bakom valet av forskningsområde.

Författarna gick in i arbetet med en förförståelse för sociologiska förklaringsmodeller om mänskliga fenomen och beteenden. De delade en grundläggande kunskap om Baumans begrepp flytande modernitet. Deras sociologiska intresse kombineras med en gedigen förståelse för psykologi. Författarna delar en övertygelse om relationers och intimitets avgörande betydelse för individers självkänsla och fungerande. Detta resulterade i studiens inledande frågeställning: hur upplevs det att dejta romantiskt genom Tinder?

För att undersöka detta ämnesområde var författarna övertygade om att ett kvalitativt arbetssätt skulle gynna deras studie. Då intresset kretsade kring de stora frågorna utifrån både sociologi och psykologi ville författarna komma åt de stora svaren. Därtill upptäckte författarna tidigt att den tidigare forskningen ofta var kvantitativ eller utgick från en riktad forskningsfråga. Därför valde författarna att angripa ämnesområdet utifrån ett explorativt och induktivt förhållningssätt, där möjlighet gavs för deltagarna att fritt uttrycka vad de upplevt som viktigt i sina upplevelser av romantisk tinderdejting.

Kvalitetssäkring

Elliot, Fischer och Rennie (1999) beskriver sju kvalitetskrav som är gemensamma för kvantitativ och kvalitativ forskning, och ytterligare sju kvalitetskrav som är specifika för kvalitativ forskning. De gemensamma kvalitetskraven inkluderar explicit vetenskapligt syfte, lämplighet i metodval, precisering av metoden, lämplighet i diskussionen, tydlighet i presentationen av resultatet och kunskapsbidrag. För att möjliggöra utvärdering och kvalitetssäkring av föreliggande studie användes Elliot et al.s (1999) sju riktlinjer som är specifika för kvalitativ forskning, vilka avhandlas i relation till föreliggande studie i metoddiskussionen. Elliot et al. (1999) poängterar att dessa riktlinjer inte bör ses som definitiva regler där endast ett tillvägagångssätt är det rätta, utan snarare som vägledning för vidare utveckling av den kvalitativa forskningstraditionen:

1. *Owning one's perspective.* Forskarna bör uttryckligen beskriva egen teoretisk förståelse såväl som egna övertygelser och förväntningar. Detta möjliggör transparens om vad som är deltagarnas bidrag och vad som är forskarnas tolkningar, samt vad dessa tolkningar är grundade i.

2. *Situating the sample.* Forskarna bör beskriva de demografiska uppgifter hos deltagarna som är relevanta för studien. Detta kan inkludera sådant som ålder, kön, etnicitet och klasstillhörighet.

3. *Grounding in examples.* Forskarna bör underbygga sina resonemang med tydliga exempel från datan, exempelvis i form av citat, som ger läsarna möjlighet att själva bedöma forskarnas tolkningar i relation till materialet.

4. *Providing credibility checks.* Forskarna bör kontrollera trovärdigheten i sina egna tolkningar på något vis, exempelvis genom att vara fler än en tolkare av materialet, genom att fråga deltagarna om de känner igen sig i tolkningarna eller genom att jämföra sitt eget material med andra forskares material.

5. *Coherence.* Forskarna bör eftersträva koherens och integration i sin framställning, och samtidigt respektera och bevara de nyanser som framkommit i materialet.

6. *Accomplishing general vs. specific research tasks.* Forskarna bör skilja på om de ägnar sig åt en generell eller specifik forskningsuppgift, och vara medvetna om vilka implikationer dessa respektive förhållningssätt har. Om generell kunskap om ett vidsträckt fenomen är målet bör urvalet av deltagare reflektera detta och bestå av många olika personer med vitt skilda upplevelser, medan en tydligare avgränsning av fenomenet i fråga tillåter färre

deltagare med potentiellt mer likartade upplevelser. Försiktighet beträffande generaliserbarhet är nödvändigt vid båda dessa angreppssätt.

7. *Resonating with readers*. Forskarna bör presentera sitt material på ett lättbegripligt och tydligt vis som ger läsaren möjligheten att få ökad kunskap om och förståelse för ämnet som har studerats. Beskrivningar laddade med alltför abstrakt jargong bör undvikas i syfte att få deltagarna att känna igen sina egna upplevelser i materialet.

Deltagare

Studiens deltagare var åtta personer med erfarenhet av att dejta romantiskt genom Tinder. Med ”dejta romantiskt” avsågs att genom Tinder försöka inleda och utveckla kärleksrelationer, snarare än att använda Tinder i enbart sexuella syften eller med avsikt att träffa kompisar. Samtliga deltagare identifierade sig som kvinnor. Sju av åtta hade huvudsakligen erfarenhet av att dejta män, och en av dem hade enbart dejtat kvinnor. Deltagarna befann sig i åldersspannet 23–27 år. Deltagarna hade använt Tinder mellan 1,5 år och 7 år, där medelvärdet var 3,9 år. Samtliga hade i perioder slutat använda Tinder – antingen för att de dejtade en specifik person mer intensivt, eller för att de inte kände för att använda appen. Fyra av deltagarna använde inte längre Tinder, tre av dessa på grund av att de befann sig i monogama relationer som inletts genom Tinder, och en för att hon inte längre ville använda appen.

Material

Intervjuguide (se bilaga 1) och ljudinspelningsutrustning.

Procedur

Utifrån studiens syfte att undersöka tinderanvändares upplevelser av att dejta romantiskt genom Tinder valdes åtta deltagare ut. Rekrytering av deltagare skedde genom affischering runtom i Lund, genom olika Facebooksidor samt genom en användarprofil på Tinder med namnet ”Delta i en studie om Tinder”. Användarprofilen på Tinder raderades inom några timmar på grund av att den bröt mot användarvillkoren då den inte var en person. Samtliga deltagare rekryterades därför genom affischerna och Facebook.

Efter initialt visat intresse av potentiella deltagare skickades mejl ut med mer information om studiens syfte och tillvägagångssätt (se bilaga 2). Vissa tackade då nej på grund av att de inte hade använt Tinder i romantiska syften eller bodde för långt bort för att kunna närvara vid en intervju. Efter denna första sällning valdes åtta deltagare, ett antal fastställt utifrån uppsatsens tidsramar och övertygelsen att djup i såväl intervjuerna som analysen var att föredra framför ett stort deltagarantal.

Syftet med kvalitativ forskning är i regel att utforska specifika upplevelser i sig, snarare än dessa upplevelsers distribution i en population (Polkinghorne, 2005). Målet är inte generaliserbarhet, utan fyllighet och djup. Av denna anledning är det lämpligt att använda ett ändamålsenligt stickprov – ett stickprov bestående av individer som har upplevelser av det fenomen som undersöks – snarare än ett randomiserat stickprov som antas representera hela populationen (Polkinghorne, 2005). Ett ändamålsenligt stickprov kan utformas på olika vis. Det kan inbegripa individer med så varierande upplevelser av ett fenomen som möjligt, eller bestå av en särskild subgrupp i samhället. Det senare benämns homogent stickprov, och används för att nå ett djup i hur en viss subgrupp upplever olika aspekter av ett fenomen. Majoriteten av de personer som uttryckte intresse för att delta i studien var kvinnor i tjugooårsåldern, varför det beslutades att fokusera på denna subgrupps upplevelser av hur det är att dejta romantiskt genom Tinder. Magnusson och Marecek (2010) menar att kön och genus är kategorier som appliceras på människor redan vid en väldigt tidig ålder, och har stor inverkan på vilka förutsättningar man får och vilka upplevelser dessa i sin tur genererar. Att fokusera på subgruppen unga kvinnor ansågs därför lämpligt. Potentiella deltagare som identifierade sig som män eller inte var i tjugooårsåldern exkluderades från studien. Åtta deltagare erbjöds att delta i studien, varav samtliga tackade ja.

Innan intervjuerna kunde genomföras formulerades en semistrukturerad intervjuguide (se bilaga 1). Kvale och Brinkmann (2014) beskriver två olika möjligheter vid utformandet av en intervjuguide – den kan antingen bestå av övergripande fokusområden, eller mer detaljerade frågor. Willig (2013) rekommenderar att man som forskare formulerar specifika frågor för att i intervjusituationen ha klart för sig hur en fråga bör ställas för att inte upplevas som för styrande eller värderande. Vidare poängterar Willig vikten av att forskaren förblir flexibel vid semi-strukturerade intervjuer genom att skickligt balansera mellan det egna styrandet utifrån den aktuella forskningsfrågan och respondentens fria berättande. Utifrån detta formulerades en intervjuguide bestående av såväl övergripande områden som specifika frågor och följdfrågor, detta för att ge utrymme åt både spontanitet och vägledning.

Sex övergripande områden inkluderades i intervjuguiden: begreppsfrågor om dejting och kärlek, tinderhistorik och tindervanor, specifika relationsupplevelser, att bli kär och komma nära, relationsavslut samt avrundning av intervjun. Målsättningen var att samtliga områden skulle avhandlas i samtliga intervjuer, men att frågorna vid behov kunde omformuleras för att passa den specifika deltagaren och hennes berättelse.

Innan intervjuerna påbörjades gavs deltagarna ytterligare information om studiens syfte och tillvägagångssätt, i såväl muntlig som skriftlig form. Efter detta gavs de möjlighet att ställa frågor, varpå de fick underteckna en samtyckesblankett (se bilaga 3). Innan respektive intervju inleddes betonades för deltagarna att studiens syfte var att undersöka allt som känts relevant för dem i deras upplevelser av att dejta romantiskt genom Tinder, och att de därför gärna fick berätta fritt om sådant som det inte ställdes frågor om. I slutet av respektive intervju tillfrågades deltagarna om de hade något ytterligare att tillägga innan intervjun avslutades. På så vis inleddes och avslutades samtliga intervjuer på samma vis, men i övrigt kunde förloppet skilja sig mycket åt. Intervjuerna genomfördes under oktober månad 2019. Hälften av intervjuerna genomfördes på psykologiska institutionen i Lund och hälften hemma hos någon av uppsatsförfattarna, beroende på vad deltagarna själva kände sig mest bekväma med. Deltagarna bjöds på fika och kolsyrat vatten. Intervjuerna varierade i längd mellan 65 och 100 minuter.

Den tematiska analysen genomfördes i enlighet med Braun och Clarkes riktlinjer (2006). Fokus i den tematiska analysen låg på vad deltagarna explicit uttryckte, vilket kan beskrivas som empatisk tolkning (Willig, 2013) såväl som en analys utförd på semantisk nivå (Braun & Clarke, 2006). Deltagarnas utsagor tolkades närgånget i syfte att försöka förstå hur deltagarna förstod sig själva och skapade mening kring dejting och kärlek på Tinder. Detta sätt att närma sig upplevelser går i linje med fenomenologin som är intresserad av kvaliteten av, och meningen i, hur ett fenomen presenterar sig självt (Willig, 2013). En misstänksam eller latent tolkning av utsagorna hade istället inneburit en mer teoretisk utgångspunkt och ett fokus på vad som skulle kunna tänkas ligga bakom deltagarnas meningsskapande. Samtidigt är det givetvis så att även empatisk tolkning inte förhåller sig neutral till teori eller den text som ska förstås, då all förståelse inbegriper tolkning (Willig, 2013).

När samtliga intervjuer var genomförda transkriberades dessa. Transkriberingen av intervjumaterialet fungerar som en viktig del av den analytiska processen då det ger forskaren möjlighet att fördjupa sig i och lära känna materialet (Willig, 2013). Efter att transkriberingen färdigställts genomfördes fler genomlysningar för att nå en ännu djupare förståelse av materialet. Initiala idéer och tankar om vad materialet handlade om skrevs då ner. Efter detta kodades datan. Kodningen innebar rent konkret att såväl enstaka ord som hela meningar och stycken gavs kortare beskrivningar eller etiketter, exempelvis: tidskrävande, sårbarhet, fantasier om framtiden, rinna ut i sanden. Denna process var systematisk på så vis att varje intervju kodades i tur och ordning. Flera av intervjuerna kodades dock om i flera omgångar

för att nya koder hade dykt upp i ett senare skede som hade relevans även i tidigare intervjuer. Efter kodningsfasen inleddes genererandet av potentiella teman. Sådant som då diskuterades var de olika koderna, vad som var talande för olika deltagare och vad som var talande för materialet i sin helhet. Koderna sorterades i meningsfulla kluster, vilket följdes av en diskussion om möjliga teman. Som verktyg vid kodningen och identifierandet av teman användes såväl datorprogrammet NVivo 12 som utskrifter av transkriberingarna, mindmaps och listor med tankar och idéer. Nio initiala teman utformades, vilka efterhand blev åtta teman på grund av att två teman kombinerades, ett tema togs bort och ytterligare ett tema tillkom.

De teman som efter övervägning bedömdes som relevanta i förhållande till studiens syfte och materialet som helhet behölls. Respektive tema fångar upp viktiga aspekter av fenomenet romantisk tinderdejting hos unga kvinnor, målar upp ett meningsfullt mönster av utsagor, och särskiljer sig från övriga teman i studien.

Resultat

Studiens resultat utgörs av åtta teman: utbytbarhet, intensitet, Tinders plats i verkligheten, ovisshet, att använda andra i själviska syften, beroende, att vara kvinna på Tinder, och självutveckling och självkänsla. Deltagarna har getts fingerade namn.

Utbytbarhet

Deltagarna uttryckte att Tinders utformning öppnar upp för möjligheten att ta kontakt med många människor. De beskrev att tillgängligheten på Tinder gör att du som användare kan träffa nya människor utanför din sociala sfär, men att tillgängligheten ofta också skapar en stor omsättning i dejtingrelationer. Majoriteten av deltagarna såg att omsättningen gör det lätt att byta ut människor, och att dem du matchar med på Tinder riskerar att bli avpersonifierade. Vera beskrev Tinder som en katalog.

Nu är det ju som en katalog, man bara bläddrar och bläddrar. (...) Jo man, folk blir ju utbytbara på ett helt annat sätt. Man blir ju utbytbar själv. – Vera

Lova beskrev hur något som kan liknas vid inflation uppstår i hennes förhållningssätt till de personer hon möter genom Tinder, och att det påverkar hennes syn på dejtande och dem hon går på dejt med. Hon upplevde att hon och andra på Tinder träffar “personer på löpande band”, och att det gör att dejter och personer på Tinder minskar i betydelse. Dejter genom Tinder kan skapa ett större fokus på fortsatt utforskande och de egna förväntningarna då det ännu inte finns någon känslomässig koppling till den andra personen.

Man träffar mer personer på löpande band. Och jag vet inte om det påverkar, men det påverkade ändå mitt förhållande till...jag vet inte, dejtandet? Eller såhär, vad dejtandet kanske betyder? (...) när man kan planera in så många dejter för att det finns tillgängligt så handlar det inte om specifika personer som man bestämmer träff med, och att det är lite den...att båda vill undersöka någonting, utan dejtandet så bestämmer man att man ska ses och dejta, alltså det blir den här löpande bandet... (...) Och att själva träffandet av människor, eller bestämmandet av dejt, blev kanske inte lika betydelsefullt? (...) Nu går man liksom in i någonting för att det ska bli någonting utifrån olika förväntningar då, från dom båda parterna, men inte för att man har träffat någon och tycker att den verkar trevlig. – Lova

Det tycks som att den minskade känslomässiga kopplingen till den som man dejtar gör det lättare att byta ut personen och röra sig vidare till nya dejtingrelationer. Lova såg vidare att appens utformning och det utbud som presenteras där skapar ett ökat sökande efter en partner.

Vad en sån tjänst, eller vad liksom ett sånt koncept kan göra. Jag vet liksom flera som har en helt annan press på att dejta för att helt plötsligt finns det tillgängligt, och tillgängligt på ett helt annat sätt, och då dejtar man så himla många fler för att man är i någon form av sökande helt plötsligt. – Lova

Astrid kopplade den upplevda tillgängligheten av nya människor på Tinder till förmågan att bli kär, och att mängden människor gör att användarna blir mer kräsna när det kommer till vilka personer de kan tänka sig att inleda en relation med. Hon upplevde att kräsenheten fokuseras på yttre detaljer, och skapar en hårdhet i kraven på andra människor. Astrid uttryckte även att överfokuseringen på detaljer gör att andra viktiga aspekter av mötet, såsom hur bra samtalet flyter, blir mindre viktiga.

även om man klickar så kanske det inte är liksom perfekt och att man då slutar ses för det finns ju nån annan där bort... ute. Det är ju bara liksom en svajp bort, typ. Så jag tror att folk kan vara väldigt så superhårda när man ses. Eh, att det liksom, att man kan ha ett asbra samtal men att personen kanske inte har som största intresse det som den personen har som största intresse till exempel, eller, inte lika snygg som på bilderna men ja, såna grejer. Jag tror verkligen att folk är mer kräsna. – Astrid

Judith tyckte att utbudet på Tinder skapar ett större fokus på den egna personen som det enda subjektet och andra användare som objekt, där andra måste uppfylla höga krav och annars sållas bort.

Folk hade ingen aning om vilken, vad lyckliga dom var som matchade med *mig!* (skratt) Det var lite så jag tänkte när jag hade appen, så därför var jag väl väldigt så, ehum, hade väl höga krav och det kanske märktes hur jag skrev liksom, jag sållade bort folk väldigt snabbt om jag inte kände att dom sa, sa det exakt det jag ville säga, kunde vara sån. Men sen så tror jag ju samtidigt att det var kanske exakt så, så som jag såg på andra som svajpade på mig, att dom inte hade koll på vad dom gjorde eller att dom kanske inte var någon speciell person egentligen, så tror jag ju säkert att många såg på mig fast vi hade matchat, att ”vem fan är hon, liksom, jag kan träffa en annan tjej här liksom. Eller svajpa vidare”. – Judith

Samtliga deltagare beskrev att de skapat strategier för att sålla i utbudet av potentiella partners på Tinder. Två deltagare använde ordet ”avverkar” för att beskriva hur de själva och andra rör sig vidare mellan dejtingpartners. Samtliga menade att utbudet kan skapa en känsla av att själv behöva leverera för att inte bli bortvald. Det stora utbudet, avpersonifieringen och utbytbarheten som upplevdes kopplad till Tinder har hos majoriteten av deltagarna skapat en längtan efter mer långvariga relationer. Judith berättade att hon har tagit bort sin tinderprofil då hon upplever att relationer som inleds på andra sätt än genom Tinder är mer äkta. Vera beskrev att hennes mål med Tinder är att ta bort appen och slippa oroa sig för att hennes potentiella partner sneglar mot sin tinderapp för att se om han har fått nya meddelanden, då det får henne att känna sig utbytbar.

Målet med Tinder det är ju...det är att såhär, vissa killar har ju det i sin, sån här, beskrivning, bara: ”Låt oss radera appen ihop”. Och det är väl lite det som är målet, att man ses och sen så ”Nä, nu...”... om man vill ha såhär en relation då att man bara ska va med... en. Att man, ja men, ja. Inte behöva snegla och bah ”oj nu fick du ett meddelande från vem då?”, och känna sig som en i mängden. – Vera

Tinders utformning och stora utbud av användare tycks leda till ökad avpersonifiering och objektifiering. Tinder har hos samtliga av studiens deltagare skapat en känsla av att vara utbytbara, och hos några en känsla av att vara oviktiga. Deltagarna såg även de personer som de matchat med som utbytbara, och de använde alla olika strategier för att avgöra vilka personer de ska försöka inleda någon form av relation med, vilket för vissa innebar ökade och detaljfokuserade krav på den de träffar.

Intensitet

Flera deltagare upplevde att relationer som inleds genom Tinder ofta får en intensiv start och ett snabbare förlopp på grund av appens uppbyggnad. Att två personer har matchat med varandra gör att båda vet att den andra har någon form av romantiskt eller sexuellt intresse och ger användarna möjlighet att snabbare gå in i en romantisk relation. Sonja

reflekterade kring om den intensiva starten är som en testperiod av relationen som sedan ska utvärderas. Hon använde ordet ”optimerar” och såg att Tinder med sitt utbud och sin framställning av användarna är medskapare till att personerna på Tinder upplevs som varor, och att den som dejtar ska leta sig fram till den perfekta varan. Detta sökande såg Sonja som en delförklaring till den intensiva inledningen på tinderdejtingrelationer. Hon upplevde att tempot och jakten på en optimerad partner skapar press på att beslut om relationen ska tas i ett relativt tidigt stadium.

Också just för att man, det känns som man kastas så snabbt in i det och att det finns etablerade ramar för att, vad det ska bli, ehm, vilket också skapar en press på relationen tänker jag, ehm, det skyndas fram beslut typ och det har också blivit att det såhär, blivit snabbt av vi har blivit ihop, blivit snabbt ehh att vi blivit exklusiva eller vad vi nu varit och att det, på både gott och ont, för då tänker jag att ”jamen, då testar vi intensivt en period liksom, nä, det här var inte helt rätt, eller så är det helt rätt”. Så det känns som det kondenserar eller det så här optimerar. – Sonja

Flera av deltagarna beskrev att relationer som inleds på andra sätt än genom Tinder utvecklas långsammare, och att när en romantisk relation då inleds finns det oftare en förståelse för vem den andra personen är. Lova menade att hon på grund av genvägen in i romantiska relationer kan känna en förvirring i förhållande till dem hon träffat genom Tinder. Hon beskrev hur hon kan slås av att hon och hennes partner inte nödvändigtvis känner varandra i grunden trots att de är i ett parförhållande eftersom relationen snabbt har gått från att inte känna varandra alls till en romantisk parrelation. Detta var något som även Alice kände igen sig i.

Enligt majoriteten av deltagarna kan tinderrelationer även vara intensiva när det kommer till antalet dejtingrelationer och den takt i vilken tinderanvändare rör sig vidare till nya dejtingrelationer. Lova menade att det genom Tinder är möjligt att inleda fler dejtingrelationer och att det med den möjligheten kommer en känsla av att hon borde hålla en högre takt i antalet personer hon dejtar än vad hon upplevde innan hon skaffade Tinder. Hon uttryckte att mängden skapar en falsk känsla av misslyckande, som mer har med antalet att göra än med hennes förmåga att inleda en kärleksrelation.

Eftersom jag har träffat så många under kort tid, så är det ju fler men tidsspännet är ju...man kanske går på många fler...jag vet inte hur jag ska förklara det här, än om jag hade dejtat vanligt så kanske man hade väntat in mer innan man inledde en seriös kärleksrelation, men här går man ju på fler nitar, för att man också...mer så, träffar väldigt många. – Lova

Alice beskrev hur mängden möjliga matchningar på Tinder påverkar hur intensiva hennes känslor blir, och hur hon upplevde att det krävs och skapas starka känslor som ett sätt att sälla bland andra tinderanvändare. Jakten på starka, intensiva känslor blir ett sätt att sluta fundera på ifall gräset skulle vara grönare med någon av alla de andra tinderprofilerna som presenteras i appen.

Jag vet inte om det, att det blir så där intensivt och så där, liksom super ”Woooo”, och snabbt går över för att man också vet att såhär ”Det måste kännas jättemycket, och det ska kännas så här super, för det finns fler därute!”, det ska bli stora känslor, och det ska bli så här! Och att man lägger in för mycket i det, och att båda gör det, och sen så står man där och bara ”Okej, men nu känner jag liksom... Jag känner jättejättemycket, vi har byggt upp något stort här men jag känner dig fortfarande inte så bra och allting går för fort liksom”. Att det kan ha någonting med det att göra. Man kanske jagar någon så stor känsla i dom man träffar, ibland, just för att...för att det ska vara grönare. – Alice

Även om flera av deltagarna uttryckte att det finns intensiva aspekter i inledningen av tinderdejtingen så upplevde samtliga att det sällan innebär att dejtingrelationerna utvecklas till mer långvariga relationer. Snarare upplevde deltagarna att relationen snabbt ställs på sin spets och att beslut om relationens framtid behöver fattas fort.

Jo, men på Tinder så tror jag att det hela ska gå väldigt snabbt. Och att där är det redan förutbestämt vad vi är ute efter. Att vi har svajpat på varandra för att vi tycker att vi ser bra ut, liksom. Och därför så måste vi bestämma oss, kanske över den här första ölen, om vi ska fortsätta ses liksom utifrån vad vi tycker om varandra *nu*, liksom. Alltså att det har...det har en mer såhär, det är mer flyktigt på det sättet. – Judith

Signe såg den intensiva starten som ett resultat av hennes längtan efter att inleda en innerlig relation. Intensiteten blir både ett uttryck för hennes förhoppningar och ett sätt att ge en ny relation chansen att fördjupas. Detta innebär dock inte att de intensiva känslorna håller i sig i längden.

nu vill jag hitta nånting som jag tror kan funka och därför träffar jag nån och går lite all in, men det här kanske *är* den personen och då lägger lite extra mycket tid och känslor och energi, vilket gör att det kan vara jättemycket känslor typ en vecka, alltså såhär jättekomplicerat, och sen så bara ”nej men det här var ingenting, bort med den, nästa!” typ. – Signe

Relationer som inleds genom Tinder tycks vara intensivare till förlopp och antal än relationer som inleds utanför Tinder. Den intensiva aspekten av tinderdejtandet har för några av studiens deltagare lett till att relationer ställts på sin spets redan i ett tidigt skede av relationen. Många av studiens deltagare såg intensiteten som kopplad till det stora utbudet av potentiella dejtingpartners på Tinder, och föreställningen om utbytbarhet.

Tinders plats i verkligheten

Är Tinder en del av verkligheten eller bara på låtsas? Flera av studiens deltagare menade att Tinder påverkar hur användarna hanterar de relationer som skapas genom appen, och att det skiljer sig från hur relationer hanteras utanför Tinder. Judith och Vera hävdade bestämt att Tinder inte är en plats för genuina möten mellan människor, utan en parallell värld där spelreglerna ser annorlunda ut. Judith upplevde att andra på Tinder tycker att relationer som skapas genom appen "inte spelar någon roll", och att det är en del av appens upplägg, särskilt i ett inledande skede. Vera beskrev Tinder som ett spel och ett låtsasliv.

Nä, jag tycker inte att det är något bra, det är som ett spel som har gått för långt. Så jag kan likna det lite vid såhär när jag var yngre och satt och spelade Sims hela somrar. Sitter bara och försöker bygga upp något låtsasliv. För det blir ju inte rätt, alltså det blir ju inte på riktigt ändå. – Vera

Vera uttryckte att livet som levs genom Tinder nästan aldrig möter hennes "riktiga" liv, och att användare på Tinder försöker hålla isär de två världarna. Hon uttryckte en besvikelse över att inte bli insläppt i andra användares "verkliga" liv, det vill säga att bli inkluderad i personens umgängeskrets. Vera menade att det är lätt att hålla relationer som inleds genom Tinder vid sidan av. Hon såg på relationerna efter att de avslutats som att de nästan aldrig funnits, och beskrev erfarenheter av att hon träffat tidigare tinderrelationer på stan och då knappt fått ett hej. Lova beskrev liknande tankar och uttryckte en sorg över att inte få relationen bekräftad av den andra parten i sina tinderrelationer. Hon menade att det kan vara svårt att komma över någon som hon träffat genom Tinder eftersom "det är svårt att komma över någon som man inte hade någonting med, det blir väldigt abstrakt".

Att tillhöra ett liv vid sidan av var en upplevelse som flera av studiens deltagare delade. En majoritet av deltagarna hade upplevelser av att inte bli insläppta i personen de dejtades sociala liv, eller upplevelser av att dejta personer de själva inte ville släppa in i sina liv. Det var inte enbart kortvariga relationer som hölls separerade från övrigt socialt

umgänge. Flertalet av deltagarna beskrev relationer som pågått i månader, i vissa fall år, där de umgåtts med sin dejt regelbundet utan att någonsin bli en del av hens övriga sociala liv, eller låtit dejen bli en del av sin egen sociala sfär. Det kunde handla om att den som dejtades var svår att stå för inför vänner eller familj. Signe beskrev hur hon under en period träffade en person som hon inte ville införliva i sitt övriga liv.

Men han var ganska knarkig och då kände jag, nej, det här vill jag inte ha i mitt liv typ. Alltså vi var såhär, det var alltid supermysigt, vi lagade alltid goda middagar, kollade på serier, eh, hade liksom mycket. Men det var ju inte typ som att jag kände att jag ville introducera honom till min familj. Knappt typ till mina vänner.
– Signe

Judith beskrev att hon hölls vid sidan av för att den person som hon träffade regelbundet och hade en intim relation med uttryckte att han ville ”leva själv”, och att det innebar att hon inte tilläts bli en person i hans sociala krets.

vi träffade aldrig varandras föräldrar eller syskon eller kompisar och så för att det var precis som att det var någon slags gräns där att det var att han skulle liksom ”leva själv” och det vi gjorde var väl egentligen inget som tydde på att han inte kunde leva själv, men just då så var det precis som att ”nä det blir för seriöst om vi träffar varandras kompisar och umgängeskretsar” – Judith

Flera deltagare beskrev att Tinder har en inbyggd anonymitet och frånkoppling från övriga livet som leder till att man vågar öva på att dejta personer, visa sig sårbar och avsluta relationer. Vissa menade dock att denna anonymitet och frånkoppling också resulterar i att människor inte ställer samma krav på sig själva och andra, och därför behandlar varandra sämre än vad de skulle ha gjort utanför Tinder. Flera av deltagarna menade att appen erbjuder en möjlighet att undvika jobbiga samtal, och några menade att en relation på Tinder behandlas med mindre respekt än en relation utanför. Att blocka personer eller att sluta höra av sig till personer utan förklaring var något som samtliga deltagare hade upplevelser av. Alice beskrev att relationer på Tinder är obestämda, och därför av vissa inte behandlas som någonting som måste avslutas.

Alltså oftast så är folk jättesköna och roliga och hej och hå, men har man inte sagt att man är ihop så är det liksom som att folk tänker att då behöver jag inte göra slut heller, eller ordentligt avsluta någonting. – Alice

Sex deltagare beskrev Tinder som en språngbräda som kan leda in i något verkligt, men menade samtidigt att svajpandet och den initiala fasen av dejtandet ibland gör människor till objekt snarare än verkliga personer. Signe beskrev att människorna på Tinder blir avpersonifierade, och att hon aldrig hade kunnat avgöra om hon ville träffa dem så snabbt om hon fysiskt hade haft dem framför sig.

Alltså jag ser dom ju knappt som människor till slut, utan det är liksom bara (skratt), men det är liksom bara en lek typ (...) hade dom stått på ett led då hade jag ju aldrig kunnat säga ”höger, vänster, höger, vänster” – Signe

Signe och Alice uttryckte att de inte gillar att dejta utanför Tinder på grund av att de föredrar att ha stor kontroll över vilka människor de väljer att träffa och hur. Alice menade att kontrollen över vilka hon ska träffa på ett romantiskt vis gör henne mindre nervös. Hon beskrev att relationer som inleds mer ovisst, som en vänskap eller genom vänner, gör henne obekvämt och att det i sin tur ger henne sämre förutsättningar för att vara ärlig och okonstlad. Vetskapen om att en romantisk inuit alltid uppskattas på Tinder eftersom man redan matchat med personen gav henne ”bekvämare förutsättningar för att bli kär”. Signe beskrev att den bekväma kontrollen över tinderrelationens premisser har lett till att hon inte gett människor, som hon mött utanför Tinder, en chans till romans.

tänk om dom här männen som kommit fram typ på en klubb, jag hade kanske kunnat bli kär i dem men då känner jag så: nej, men, nu har jag inte gett dig mitt godkännande att säga hej till mig. Så att, men jag vet inte om jag hade blivit kär, men det kan ju ha hindrat lite så, mänskliga möten typ. – Signe

Dessa två deltagare beskrev att de finner lämpliga personer att dejta genom Tinder, och att de sedan tenderar att inkludera dessa i sina umgängeskretsar. Det var även dessa två deltagare som hade mest positiv inställning till Tinder som koncept av studiens deltagare.

Sammanfattningsvis hade deltagarna olika uppfattningar om huruvida Tinder är ”på riktigt” eller inte. Vissa menade att Tinders fränkoppling från det övriga sociala livet främst präglar hur en relation ser ut i inledningsstadiet, medan andra menade att relationer som inleds genom Tinder har väldigt dåliga förutsättningar att någonsin bli en del av deras ”verkliga” liv. Vera sammanfattade uppgivet tinderdejting med: “Man blir inte på riktigt nån gång”.

Ovisshet

Sju av åtta deltagare beskrev ovisshet som en del av deras upplevelse av att dejta genom Tinder. Deltagarna beskrev att de på olika sätt försökt hantera ovisshet kring vad den andra personen känner, vad de själva känner och vad de kan förvänta sig av andra på Tinder. Ovissheten var för de flesta plågsam, och flera av deltagarna beskrev tydlighet som en lättnad, även när tydligheten innebar ett slut på relationen. Alla deltagare har någon gång upplevt att avslut av tinderrelationer skett genom ökad tystnad, längre pauser mellan svar och mindre engagemang. Relationen har tillåtits ”rinna ut i sanden”. Många av deltagarna menade att Tinder ger en möjlighet att undvika konfrontation, och flera deltagare såg även en tendens hos tinderanvändare att vilja hålla relationen öppen och ovis.

Det är ju asjobbigt att säga till nån och man drar sig ju för att göra någon annan ledsen. Alltså jag fattar verkligen varför man inte gör det, och jag själv har ju ghostat också eller vad man ska säga, eller försökt fade:a ut folk. Men har väl bara insett att såhär, det är ju ännu taskigare. Det taskigaste som finns är ju och... Också att man, vissa vill nog ha en lite på kroken. En den vill kunna höra av sig till när den är typ sugen på att ligga lite såhär. ”Det är ju ändå en skön person såhär. Kanske inte vill ha en relation eller känner att jag är redo för det, men jag vill inte släppa den här helt”. Och då brukar jag bara: ”Men då får du släppa helt.” (skratt) Du får välja, alltså man kan inte hålla på så. Så att som sagt, jag gillar ju raka besked, jag vill ha ett tydligt avslut. (...) Ja, det är väl det klassiska Tinder. – Alice

Flera av deltagarna beskrev situationer där den som känner mest för relationen, kanske är kär, är den som plågas av ovissheten och därmed blir den som tvingar fram beslut om att relationen ska avslutas. Alice beskrev att hon när hon blir förälskad hamnar i ett träsk av känslor där det blir svårt att se klart och hon vill ha tydlighet till varje pris. Hon funderade på om detta kan ha gjort att relationer som skulle kunna ha utvecklats längre fram avslutats i förtid.

och så blir man såhär superstissig och då bah ”Hörru! Nu får du faktiskt! Det är så att jag gillar dig, och nu tycker jag ändå att vi har setts ett tag och bla bla bla” såhär, och den bara ”What...?”. Och så blir det såhär ”Ja okej, för jag känner nog inte riktigt så starkt”. Och sen efterhand så blir man såhär...asså, jag vet inte om jag känner så starkt heller, jag var mest stressad typ egentligen. – Alice

Hälften av deltagarna beskrev att de har gått in i relationer som de trott är en seriös kärleksrelation, för att sedan en bit in i relationen upptäcka att den andra personen inte sett på relationen på samma sätt. De menade att de då inte kunnat lita på den egna upplevelsen av

relationen, eller förlita sig på tecknen som de har klassat som indikationer på att den andra parten känner kärleks känslor. Lova beskrev en relation där hon själv varit säker på att relationen var seriös från bådass håll utifrån hur mycket de umgicks. De umgicks med varandras vänner och Lova träffade sin dejts mamma, vilket var tecken som för henne betydde att hennes dejt kände mycket för relationen. När det visade sig att de hade olika bilder av relationen blev Lova chockad, och sedan förkrossad. Hon kunde inte lita på den bild hon hade fått av deras samspel och relation.

Och så skulle jag ställa den stora frågan, alltså vad han kände. Och då hade han, då var inte han alls inne på den, han hade bara sett det som en rolig grej, och vi var liksom på helt olika nivåer. Och jag blev så otroligt chockad. För att jag började ju ändå bli liksom kär i honom, och jag trodde att han kände samma sak, och blev helt förkrossad.
– Lova

Judith beskrev en sex månader lång dejtingrelation som skapade inre ovisshet. Hon upplevde att relationen på många sätt var som en kärleksrelation, medan den andra personen i relationen menade att relationen var något annat.

hela den grejen slutade med att jag sa till honom att ”vi inte kan ses mer för att jag har känslor för dig”, men han skyllde hela tiden på att eh...han trodde inte att jag var kär i honom för att kärlek, han har ju varit med om det tidigare, han hade ju varit i förhållanden liksom och då såg det ut såhär. Så han liksom gick runt och fick mig att tro typ att kärlek ska se ut såhär och det du känner är inte kärlek då. – Judith

Judith blev påverkad av sin dejts bild av relationen, och började tvivla på sina egna känslor och rimligheten i dessa. Osäkerhet kring begrepp som kärlek och förälskelse skapades när den som hon hyste kärleks känslor för hävdade att kärlek är något annat än vad de två hade. I likhet med föregående citat skapades självtvivel av att relationen hade så olika betydelse för de båda inblandade. Det gick inte att lita på den egna upplevelsen av ömsesidighet i relationen, något som även ledde till cynism kring vad ömhetsbevis från en annan person egentligen betyder.

Flera deltagare beskrev att det är svårt att veta vad man kan förvänta sig av personer som man träffar på Tinder. De menade att ovissheten vad gäller skyldigheter och förpliktelser gentemot andra på Tinder kommer från att appen har ett rykte av att vara en ”oseriös” plats, med kortvariga sexuella förbindelser i fokus. Den ovissheten följde många av deltagarna in i deras tinderrelationer. Deltagarna beskrev att det kan vara svårt att veta vad som är rimliga

krav att ha på en annan person, och att de upplevt att de själva på grund av viljan att nå klarhet känt sig galna.

Och sen att säga saker och att göra saker, han var mycket för att lova och säga saker som jag tog till mig, och sen visa tvärtemot. Och då blir det såhär tokigt i huvudet, bah ”gud då överreagerar jag eller hittar väl bara på att han...att han är dum”. För alltså, tänka att man förväntar sig för mycket av någon. – Vera

Ingrid beskrev att denna jakt på klarhet inte bara fick henne att känna sig galen, utan också gjorde att hon började klanka ner på sig själv.

Alltså jag blev ju helt såhär, jag blev ju bara galen, jag typ kunde ringa och bara ”alltså jag vill ha ett svar”. Han kunde göra så jättemycket och det var ju det som gjorde mig helt, jag visste ju inte vad jag skulle göra. Så jag gick ju på mig själv sen, för jag, jag, det var så många frågetecken. – Ingrid

Deltagarna beskrev flera former av ovisshet på Tinder. Det var ovisst vad som är en relation, och vilken typ av relation de inleder genom Tinder. Det fanns även en ovisshet när det kommer till vad du som tinderanvändare kan förvänta dig av andra användare, vilket hos vissa av deltagarna skapade en inre ovisshet där de inte upplevde att de kunde lita på rimligheten i de egna känslorna och beteendena. Ovissheten på Tinder gav ett behov av tydlighet där samtliga deltagare menade att det är viktigt att ta reda på andra personers syfte med att tinderdejta för att undvika att bli sårad.

Att använda andra i själviska syften

Att veta i vilket syfte en annan person använder Tinder kan enligt deltagarna vara svårt. Ibland leder det till stor besvikelse när det visar sig att intentionerna inte överensstämmer. Samtliga deltagare uppgav att de huvudsakligen har varit intresserade av att finna en romantisk relation genom Tinder, men att de ibland har använt appen i andra syften, exempelvis för att få bekräftelse eller hitta sexuella förbindelser. Flera deltagare menade att Tinder utlovar kravlöshet, vilket resulterar i att användare tar stor hänsyn till vad de själva vill, och liten hänsyn till andras känslor och behov. Vissa deltagare benämnde detta som själviskhet – och då både att de själva har agerat själviskt och att personer som de har dejtat har agerat själviskt. Alice reflekterade kring att hon ibland har använt Tinder på ett vis som inte känts ärligt mot dem hon träffat.

Ehum, egentligen de enda gångerna som jag har använt Tinder som, vad ska man säga, på ett dåligt sätt som jag tycker, det har ju varit när man inte är ärligt uppriktigt vill träffa någon men ändå varit där för att typ att den ska bekräfta en. Som typ nydumpad, jag tar till Tinder bara för att träffa någon och glömma. Och det tycker jag liksom inte är en schysst egentligen sida av en själv, att det liksom, att träffa någon utan att ge den en chans. – Alice

Vera menade att människor på Tinder fyller olika funktioner för henne, och att hon kan använda den bekräftelse hon får av någon som hon själv inte är så intresserad av för att våga närma sig någon som hon är mer intresserad av.

Men vissa människor vill man ju, såhär, ha, man har ju människor till olika saker. Lite så är det ju. Vissa är ju riktigt bra på att ge en en boost. Så att man kan ha ork till att jaga den här som man tänker är såhär drömprinsen. (...) Som en trygghet. Han är alltid tillgänglig och vill ses. Medan den här som jag är intresserad av och vågar skriva till en fredagskväll... Då är ju han där tisdagskillen så långt borta, jag tänker inte ens på honom. Sen så om kanske jag blir dissad så på fredagen, då går jag ju till honom på tisdagen (skratt) för att såhär bli fylld med lite såhär...en boost. – Vera

Personen som ger henne bekräftelse, ”tisdagskillen”, är lätt att glömma bort när den mer intressanta personen ger henne uppmärksamhet. Han blir mer av en funktion, och är en trygghet att falla tillbaka på.

Signe beskrev att hennes dejtingrelationer tenderar att avlösa varandra för att hon vill slippa vara ensam. Hon beskrev att det är bättre att ha någon halvbra än att inte ha någon alls, och även hon uttryckte att en person som hon inte är så intresserad av men ändå dejtar regelbundet fyller en funktion för henne.

Men det var också såhär, också lite skönt att ha nån, typ. Så att ehh, jag borde kanske avslutat det tidigare, egentligen, för bådas skull, men att såhär det är ju också skönt att ha någon en regnig tisdag att typ gå hem till och kaka middag. (...) Jag har den här tills nästa bättre dyker upp... Det är roligare att ha nån som är halvbra än att inte ha nån alls, typ. – Signe

Sonja berättade att hon under en period funderade mycket kring varför hennes relationer inte fungerade. För att testa sitt anknytningsmönster inledde hon därför en relation med någon som hon egentligen inte var särskilt intresserad av, vilket hon i efterhand inte tycker var hänsynfullt mot den andra personen.

Och sen, ja men det fortsatte, och jag var ju tveksam hela tiden och kämpade mot det här. Nej men, nu utmanar jag min anknytningsstil liksom, även fast det nog var ett felaktigt antagande nu såhär i efterhand. (...) just det här med att jag var tveksam kring att vara exklusiv tycker inte jag var helt schysst heller. Jag borde kanske varit mer såhär, inte använt den här personen som en testkanin för min anknytningstyp. – Sonja

Flera deltagare beskrev situationer där de har känt sig oviktiga i dejtingsammanhang och där de har upplevt att andra har träffat dem för att de fyller en funktion. De uttryckte att relationer på Tinder ibland hålls vid liv för att de uppfyller behov, och att det då finns lite utrymme för att ta hänsyn till den andra personens känslor. Dessa behov beskrevs ofta handla om bekräftelse och att minska ensamhet. Tinderrelationer beskrevs av några av deltagarna som tidsfördriv, och en deltagare upplevde att hon fyllt funktionen av tillflyktsort för en tidigare dejt. Att använda andra som funktioner för att uppfylla egna behov gav flera av deltagarna dåligt samvete i efterhand. Att själv bli använd för att fylla en funktion för någon annan hade hos några av deltagarna skapat en stark längtan efter att bli behandlad som en riktig person, ett subjekt. En deltagare uttryckte det som att hon vill att andra på Tinder ska se henne.

för det är ganska ofta som jag tycker, i tinderkonversationer, som alltså man känner sig inte riktigt som en person, utan det är mer, ja, man är liksom en kropp i princip, tycker jag. Och det är därför jag hatar när folk skriver typ ”hi gorgeous” och sånt. Jag, jag är en *person*. Se *mig*. – Astrid

Bilden som målades upp var att flera av deltagarna ibland har använts, och ibland använt andra, i själviska syften. Vissa gånger tycks detta ha skett medvetet, andra gånger omedvetet. Deltagarna menade att det kan vara svårt att veta vilka förhoppningar och förväntningar som ryms inom en dejtingrelation, och vems ansvar det är att sätta ord på detta. Det gör att det blir lätt att bortse från andras behov och känslor på Tinder, och nära till hands att utgå från sina egna.

Beroende

Studiens deltagare beskrev sin relation till Tinder i termer som för tankarna till ett beroende. De uppgav att de lägger mer tid än de skulle önska på appen, men att det är svårt att begränsa användandet. Tre av åtta deltagare använde explicit ordet ”beroende” om sitt tinderanvändande medan övriga deltagare beskrev flera aspekter av tinderdejtandet som beroendeframkallande. Tillsammans gav deltagarna bilden av att appen kan vara

tidskrävande, att den ger snabba bekräftelseklickar samt att den kan skapa ett nästintill tvångsmässigt svajpande och dejtande av rädsla för att annars missa en potentiell partner. Flera av deltagarna berättade att de ibland ägnar sig åt appen även när det inte är i syfte att hitta en person att matcha med, utan som ett sätt att undvika tristess eller ensamhet. Sex av deltagarna uttryckte frustration över mängden timmar de lagt på appen. Tre av studiens deltagare uttryckte hopp om att i framtiden lyckas sluta använda Tinder. Två av dessa trodde att de trots detta inte kommer att klara av att hålla sig borta från appen. Flera deltagare upplevde att deras tinderanvändande har haft en negativ inverkan på deras mående. Tre av deltagarna uppgav att de någon gång tagit bort appen av den anledningen. Judith avslutade sitt tinderkonto på grund av att appen hos henne skapade ett ökat bekräftelsebehov som fick henne att må dåligt.

det blev som ett konstant bekräftelsebehov att... att gå in och titta om jag hade matchat med någon. Och det i sig kan ju vara roligt till en början, men sen när det blir som att... som ett beroende, som det nästan blev, att jag liksom låg och svajpade innan jag skulle sova typ. Eller på söndagar när man var bakis och inte hade något att göra. Då handlar det inte om att jag var sugen på att träffa någon egentligen, då var det bara spännande att se om man kanske matchade med nån. På nåt sätt. Att det gav ju nån slags kick. (skratt) Och, och... nä men det beteendet i sig... alltså när jag liksom började tänka efter hur många timmar jag hade lagt på det liksom så mådde jag nästan illa för att det kändes så... alltså jag hade inte gjort någonting, det hade inte kommit ut någonting av dom timmarna, liksom. – Judith

Tre av deltagarna uttryckte att Tinder skapar en känsla av att ifall man slutar använda appen kan man missa en potentiell partner, och att den känslan leder till ett närmast tvångsmässigt användande. Dessa deltagare upplevde att de därför fick skylla sig själva om de genom att inte gå in på appen missade en person som hade kunnat innebära en kärleksrelation. Sonja beskrev rädslan för att missa någon som stressande, en upplevelse som delades av flera deltagare.

Och att det blev liksom, verkligen blev ett, nästan ett måste bara: ”jag skulle, det här skulle ju kunna vara, nej men jag måste fortsätta dejta, för tänk så missar jag chansen liksom att träffa, den här personen kanske blir mitt livs kärlek, den här”. Alltså, det tankesättet. Ehh och att det hela tiden finns möjlighet att träffa nån också tyckte jag, upplevde jag ganska stressande. Nästan som att jag blev lite tvångig. – Sonja

Sju av åtta deltagare uttryckte att Tinder kan fungera som ett hjälpmedel när de är i behov av bekräftelse, exempelvis när de känner sig ledsna eller precis har kommit ut ur en relation. Vera beskrev hur bekräftelsesökandet för henne utvecklats till något destruktivt som hon helst skulle vilja klara sig utan. Hon menade att känslan är tätt kopplad till en känsla av ensamhet, och att appen kortsiktigt kan dämpa ensamhetskänslor.

Det är ju så...såhär...eh. Det är som såhär att bryta en dålig vana. Ehum. Kan jag strunta i att titta på Tinder, gå in på Tinder på länge, men sen så blir det ju den här...fredagskväll, känna sig ensam, behöva bekräftelse. Och så är man där igen. Det känns lite som att nu har det varit en del av mitt liv så länge så att det är som såhär att röka, jag går runt och tänker på det. Typ, ja. Men försöker sluta. – Vera

Många deltagare beskrev det som tidskrävande att använda Tinder och att dejta. Flera använde strategier för att tidseffektivisera sitt användande för att undvika att Tinder tog upp en för stor del av deras tid och vardag. Två deltagare som idag inte längre har tinderkonton såg tillbaka på tiden då de använde appen och slogs av hur mycket tid de lade på appen. Vera, som fortfarande är användare, uttryckte frustration över att hon har lagt så mycket tid på Tinder, tid som hon hade kunnat använda till något annat.

I slutändan så känner jag bara att jag hade kunnat göra något annat med den tiden, all tid som jag har lagt på Tinder, hade jag kunnat göra något vettigt av, något som kanske gjort mig mer attraktiv i någons...alltså i någons ögon. Inte bara letat efter...någon. Lagt den tiden på..., och gjort vettiga saker. Byggt upp mitt...alltså mitt umgänge. Istället för att bara ”Får jag hoppa på ditt liv en stund?”. – Vera

Lova gav uttryck för att Tinder skapade en känsla av att hon hade ett problem som behövde lösas, ett problem som hon tidigare inte hade upplevt att hon hade.

Så att för mig så var det väl, blev mycket mer som ett...det blev som ett beroende kanske man kan säga? Jag vet inte riktigt, men det kändes ju på något sätt som att när jag hade appen så skulle jag lösa ett problem, liksom. Att jag skulle hitta någon som jag kunde ha något mer varaktigt med.

Utifrån hur deltagarna beskrev sitt tinderanvändande blev det tydligt att vissa fastnar i användandet på ett vis som påminner om ett beroende. Deltagarna gav en bild av att appen ändrat deras uppfattning om vad som är ett ”normalt” antal personer att dejta, och gett dem en känsla av att de har ett problem som de måste lösa genom att fortsätta vara tinderanvändare. Tinder skapade hos flera av studiens deltagare oros känslor när de försöker sluta använda

appen, främst i form av att de då får skylla sig själva om de inte hittar någon att inleda en kärleksrelation med. Flera deltagare uttryckte att de skulle vilja sluta med appen men har svårt att lyckas. Återkommande var även att appen ger positiva känslor av bekräftelse som kan liknas vid kickar, och att bekräftelsen kan användas som ett skydd mot andra negativa känslor såsom tristess eller ensamhet. Sammantaget går det att se att Tinder genom skapandet av kortvariga och omedelbara positiva känslor av bekräftelse, och mer långsiktiga negativa känslor av tidsförlust och kontrollförlust, har gett ett användande som delar komponenter med ett beroende.

Att vara kvinna på Tinder

En gemensam nämnare för sju av åtta deltagare var att de främst har dejtat män genom Tinder. Tre deltagare pratade explicit om att män och kvinnor beter sig olika i dejtingsammanhang. Signe upplevde att det finns en förväntan på att kvinnan ska vara den som tar socialt ansvar och för samtalet framåt under en dejt.

Ja, alltså när man går på dejt, så är man själv såhär väldigt drivande, man frågar mycket, man håller igång... Jag kan va ganska såhär trött typ efter en dejt för att det känns som att jag har hållt i nån jävla workshop om hur man dejtar. – Signe

Astrid menade att hon ständigt behöver ta mer socialt ansvar än mannen i sina dejtingrelationer. Efter många dåliga erfarenheter både på Tinder och utanför appen har hon blivit trött på män som grupp. Astrid såg det huvudsakligen som ett genusproblem att hennes relationer på Tinder inte fungerar, och menade att män och kvinnor skiljer sig stort i socialt ansvarstagande och social förståelse.

jag gillar inte män överlag, jag tycker att dom är ganska kass, och jag tänker att han bara var en snubbe, att han inte fatta, att hans handlingar spelade nån roll, att det påverkade en annan person typ. Eller att han bara sket i det, eller liksom, att han fatta att det var taskigt men att han inte brydde sig typ. – Astrid

Judith menade att Tinder säljer en idé om kärlek som egentligen inte existerar, eller åtminstone är väldigt svår att uppnå. Hennes analys inkluderade att män och kvinnor har olika behov av att inleda en seriös kärleksrelation tidigt i livet, och att detta leder till att män har makten på Tinder. Vidare menade hon att den kvinnliga frigörelsen delvis är en chimär. Judith beskrev att Tinder av många ses som ett sätt för kvinnor att ta makten över sin sexualitet, vilket hon vände sig emot. Hon såg det som att männen har en större tendens att byta ut sina

romantiska och sexuella relationer, och att det beror på att de inte lever i samma stress över en tickande biologisk klocka. Genom att lägga över ansvar, möjligen omedvetet, på kvinnan för reproduktionen tar mannen makten över de romantiska relationerna genom sin ovilja att binda sig i mer långvariga romantiska relationer. Judith såg även en tendens hos de män hon träffat genom Tinder att skapa ett maktövertag genom att vara onåbara. Hon upplevde att de vill åtnjuta mycket av det som en romantisk relation innebär, men utan att ge personen de träffar bekräftelsen att de är ett par.

Medan det ändå känns som att killarna har någon slags övre makt, typ. (...) att liksom Tinder ses som ett sätt för alla liksom, för oss, och att folk säger det till mig också – att det är en jättebra app för att man ska kunna ligga eller bara göra vad man vill, och ta kontroll och man behöver inte sitta och vänta på att en kille ska dyka upp, eller vad det nu kan vara. Medan jag ändå, jag blir typ väldigt... jag känner kritik mot det för att jag inte tycker att det, det är inte så i verkligheten. Även om man kan svajpa runt på massa killar så är det ändå dom som sätter standarden. – Judith

Vad det kan innebära att vara en heterosexuell kvinna på Tinder, och hur detta skiljer sig från att dejta som heterosexuell man på Tinder, belystes av tre deltagare. Hur deltagarna beskrev genusaspekter av sitt tinderdejting ger en bild av att det finns motsättningar mellan könen, och att dessa kan få större spelrum alternativt blir tydligare med Tinder. Upplevelsen av att inte lyckas skapa kontakt eller hållbarhet i sina relationer tillskrev några av deltagarna maktskillnader eller skillnader i förhållningssätt mellan könen.

Självutveckling och självkänsla

Alla åtta deltagare menade att deras tinderanvändande genererat lärdomar, och för flertalet en ökad självkänedom. Det gällde både för de deltagare som hade en i huvudsak negativ bild av Tinder som koncept och de som hade en i huvudsak positiv bild. Centralt var att de upplevde sig som mindre nervösa i dejtingsituationer efter, jämfört med innan, de skaffat Tinder. Alice uttryckte att Tinder har hjälpt henne att möta andra människor som subjekt i en dejtingkontext. Hon beskrev att hon genom Tinder har blivit tryggare i att befinna sig i dejtingsituationer. Den ökade tryggheten har skapat en möjlighet att rikta uppmärksamheten mot den andra personen istället för att överfokusera inåt.

Jag har slutat fokusera på mig själv och vara osäker, utan fokuserat på vilka dom är och att jag är nyfiken liksom och såhär ”Åh, ja men berätta om din historia..!”. Alltså jag vill höra, jag vill höra om andra typ på ett helt annat sätt istället för att man grottar ner sig i sina egna kanske deppiga tankar eller någonting sånt så blir det som att såhär

”Ja men gud det finns andra människor! Vad roligt det är! Vad roligt det är att verkligen träffa folk” – Alice

Flera av deltagarna uttryckte att deras tinderanvändande har fått dem att reflektera kring vad de behöver i en relation, och att Tinder har gett dem övning i att både se och uttrycka sina egna behov och känslor. Lova menade att det är den ökade takten på Tinder som har varit avgörande för hennes ökade självkänedom och att det för henne har blivit enklare att visa sig sårbar. Att träffa så många olika människor i dejtingsituationer har gett henne övning i att hantera varje dejts varande eller icke-varande. Att ofta behöva ta ställning till ifall hon vill fortsätta träffa en person i en romantisk kontext har fått henne att aktivt reflektera över vad hon behöver i en relation. Det aktiva reflekterandet har resulterat i ökade insikter om de egna känslorna och behoven. Tinderdejtandet har även fått henne att bli mindre orolig i dejtingsammanhang, och hon menade att hon nu ser dejting som mindre laddat då det numera är enklare för henne att våga blotta sina känslor för dem hon dejtar.

Och liksom reflektera över att varför känner jag såhär, och vad vill jag ha, och vad är viktigt. Ehum. Ja. Så jag har nog blivit...och jag har nog blivit mindre rädd också att såhär blotta mig själv, tror jag, av den typen av relationer eftersom dejting har varit väldigt laddat för mig innan. Och nu, det är ju såklart att det fortfarande är laddat, men det är inte laddat på det sättet som det har varit innan. För att man också har lärt sig att det liksom inte är så himla farligt. – Lova

Hälften av deltagarna upplevde att Tinder har hjälpt dem att upptäcka och utforska den egna sexualiteten, och att det både har varit bekräftande och frigörande. Tinder har för några av deltagarna varit ett bevis på att det finns andra personer som kan bli romantiskt intresserade av dem. Den känslan har gett en övertygelse både om att framtiden innehåller fler personer som de kan inleda relationer med och att de själva är personer med positiva egenskaper som uppskattas av andra. Signe beskrev det som att tinderdejtandet har fått henne att förstå att hon är rolig, och stärkt henne i förvisningen om att hon kan ställa krav på andra.

Jag tror typ det, alltså, att det ändå har blivit såhär mer, dels har blivit mer såhär säker i vad jag själv vill ha, alltså i både såhär i en sexuell relation men också bara såhär i en relation med folk, typ. Ett såhär, vad jag kräver av andra i en relation, vad jag själv är ute efter, jag typ ser mig själv, jag bara, men oj, jag är fan en rolig människa, har jag bara börjat känna senaste åren. För såhär, folk tycker alltid att jag är rolig. – Signe

Medan alla deltagare upplevde att de har blivit mindre nervösa inför att möta andra i dejtingsammanhang så har Tinder för några av deltagarna även inneburit en känsla av

hopplöshet. Vera beskrev att Tinder inte ger några bestående relationer, varken romantiska eller vänskapliga. Snarare ger Tinder återkommande besvikelser. Hon upplevde appen som en loop, där relationerna alltid slutar på samma sätt. Vera menade vidare att de erfarenheter som hon har fått av appen har skapat en känsla av att det är svårt att inleda hållbara relationer, och ser det som osannolikt att i framtiden hitta någon att bilda familj med. Hon uttryckte det som att användare på Tinder, efter att de är klara med relationen, ”raderar” eller ”tar bort” varandra:

Ensamma människor fortsätter ju vara ensamma där. Så som jag, jag har ju inte skaffat mig massa nya vänner, jag har träffat mycket folk därifrån men jag har inte samlat på mig en enda vän. Utan det är ju bara...ses och sen tar man bort varandra. – Vera

Vera uttryckte även att antalet dejtingrelationer har medfört självkritik. Upprepade misslyckanden riktades inåt – orsaken till varför relationerna inte hade utvecklats hade med henne att göra. Varje avvisande följde sedan med in i nästa relation, där Vera försökte att inte göra om samma misstag som förra gången, utan att veta vad det misstaget var. Den stora mängden misslyckanden och ovissheten kring varför tidigare tinderrelationer inte fungerat har lett till att Vera försöker övervaka och modifiera det egna beteendet.

Det värsta är väl att det är...När man träffar någon, när jag träffar någon jag tycker om och såhär, det inte blir någonting. Ändå så...när jag har gjort mitt bästa och bah ”Mm, jaha, varför sket det sig?”. Och sen tänker jag på det nästa gång, när jag träffar någon ny sen bah ”Jag undrar vad det var den förra inte tyckte om, så ska jag försöka ändra på...” – Vera

Astrid berättade att hon under perioder, då hennes självkänsla är sämre, håller sig borta från Tinder. Appen blir under sådana perioder en extra påfrestning då hon upplever att den i hög grad fokuserar på utseende. När andra användare kommenterar hennes utseende, även om det är positiva kommentarer, så påminns hon om att hennes värde i appen är hennes yttre attribut och inte hennes inre person.

jag kommer alltid till punkten då det är såhär ”jag vill så gärna träffa nån och jag har så svårt att göra det och därför är Tinder väldigt smidigt”. Så jag vet ju att jag kommer komma tillbaka till den. Men nu, alltså, som jag sa, jag har jättedåligt självförtroende just nu, jag vill inte att folk ska påpeka hur jag ser ut – Astrid

Tinders stora förtjänst var för de flesta deltagarna att appen har gett dem klarhet i vad de behöver för typ av relation. Samtliga deltagare har genom sin användning av Tinder landat i en tydlig önskan om att inleda mer långvariga och ”seriösa” relationer. Judith menade att Tinder i henne har väckt en övertygelse om att människan behöver nära och långvariga relationer för att må bra, och att det moderna sättet att förhålla sig till varandra – att ha odefinierade sexuella relationer utan krav eller ansvar – för många skapar olycka. Hon beskrev att Tinder har stärkt henne i hennes tro på kärlek.

Men jo, att det har gjort att man... att jag kanske är mer typ stolt över att jag upprätthåller något slags ideal som folk tycker är typ pinsamt eller stelt eller vad vet jag, för att jag tror att vi människor kan ju liksom inte leva utan kärlek. – Judith

Samtliga deltagare uttryckte att Tinder och hur de har använt Tinder har lett till någon form av självutveckling och ökad självkänedom. De menade att deras tinderanvändande har resulterat i reflektioner kring vad de vill ha ut av en kärleksrelation. Flera menade vidare att de genom Tinder har övat sig på att uttrycka sina behov och blotta sina känslor i relationer, och på så sätt tydliggjort även för sig själva vad de behöver för att må bra i en romantisk relation. Vissa av deltagarna har blivit stärkta av appen, och menade att den fått dem att se sig själva som möjliga kärleksobjekt. Några av deltagarna uttryckte att appen istället har medfört ökad självkritik och osäkerhet.

Diskussion

Syftet med föreliggande studie var att nå fördjupad kunskap om, och förståelse för, unga kvinnors upplevelser av att dejta romantiskt genom Tinder. De åtta teman som identifierats är: utbytbarhet, intensitet, Tinders plats i verkligheten, ovisshet, att använda andra i själviska syften, beroende, att vara kvinna på Tinder, samt självutveckling och självkänsla. Dessa teman diskuteras och analyseras nedan i relation till den forskning och de teorier som tidigare redogjorts för.

Att kontrollera, eller bli kontrollerad av, Tinder

Sean Rad, en av skaparna bakom Tinder, beskriver att syftet med appen är att ge människor ökad kontroll över sina dejting- och kärleksliv. Rads förhoppning är att Tinder ska göra det enklare och mindre blottande för människor att våga närma sig andra i romantiska syften (Lapowsky, u.å.). Utifrån studiens resultat går det att avläsa att Tinder mycket riktigt ger övning i att våga träffa nya personer och bli mer bekväm i dejtingsammanhang. Men

samtidigt vittnade majoriteten av deltagarna om att ökad kontrollförlust är en essentiell del av fenomenet romantisk tinderdejting. De menade att Tinder gör något med vårt förhållningssätt till andra och dejtandet, något som hamnar bortom vår egen kontroll. Tinder ansågs av deltagarna lida brist på normer sprungna ur empati och omsorg, vilket resulterat i ökat utrymme för socialt oacceptabla beteenden och ökat fokus på egna behov på bekostnad av andras. Flera personer beskrev raderandet av appen som det enda sättet att återfå kontrollen, men menade att detta i sin tur leder till svårigheter att träffa någon för att så mycket av dagens dejtande sker genom Tinder. Kanske finns här två olika stråk av sanning: Tinder har gett människor ökade möjligheter att dejta och Tinder har fått ökad kontroll över människors liv.

Många deltagare gav uttryck för det som av Rotter (1966) benämns yttre locus of control, och av Lachman och Weaver (1998) kallas för svag upplevd känsla av kontroll. Personerna kände sig utlämnade åt Tinder och såg få möjligheter att förändra den egna situationen, vilket inte sällan fick dem att må dåligt. Enligt tidigare studier korrelerar svag upplevd känsla av kontroll med sämre subjektivt välmående (Lachman & Weaver, 1998; Yu et al., 2018).

Två andra deltagare såg liknande problem hos appen, men påverkades mindre negativt av dessa aspekter av fenomenet romantisk tinderdejting. Båda talade varmt om Tinder och uttryckte att de genom appen fått större möjlighet att själva bestämma över vilka personer de vill träffa i romantiska syften och hur. De upplevde få perceived restraints och en hög grad av personal mastery, två aspekter som utgör en stark upplevd känsla av kontroll enligt Lachman och Weaver (1998).

Upplevelsen av att det är svårt att skapa långvariga kärleksrelationer genom Tinder delades av samtliga deltagare, men vilka känslor och tolkningar detta hade genererat skiljde sig åt. Detta leder osökt tankarna till om det finns vinnare och förlorare på Tinder – krävs en viss inställning eller motståndskraft för att det ska vara möjligt att hantera Tinders potentiellt karga kärlekslandskap? Och leder denna motståndskraft till att man rör sig närmre målet att utveckla en kärleksrelation, eller resulterar den snarare i en toleransutveckling mot appens potentiellt dåliga premisser?

Ytterligare något som varierade hos deltagarna var mängden strategier och nya beteenden som de har utvecklat genom sitt tinderanvändande. Enligt tidigare forskning (Lachman & Weaver, 1998; Rotter, 1966; Yu et al., 2018) leder en stark känsla av upplevd kontroll till att man försöker förändra den egna situationen, medan en svagare känsla av upplevd kontroll resulterar i att man förhåller sig mer passivt till sin omgivning. Detta

stämmer till viss del i denna studie. Tinder som fenomen har hos samtliga deltagare framtingat ett behov av strategier – såväl i det initiala svajpandet som när man går på en dejt eller vill avsluta en relation. Men medan personerna som upplevde låg grad av kontroll såg dessa strategier som nödvändiga ont framkallade av appen, såg deltagarna med högre grad av upplevd kontroll mindre cyniskt på dessa strategier. De beskrev att de har utvecklat sina strategier över tid i försök att förfina urvalsprocessen och maximera chansen att träffa någon likasinnad som också är intresserad av en romantisk relation. Deras övertygelse var att strategierna kan göra skillnad – att spelet inte är riggat och negativa utfall ofrånkomliga.

Det är inte osannolikt att Tinder som fenomen har resulterat i upplösta normer kring dejting och kärlek som placerar användarna i situationer karakteriserade av otydlighet. På individnivå tycks dock dessa premisser få olika konsekvenser, såväl rörande välmående som tilltron till den egna förmågan att lyckas inleda en kärleksrelation. Detta kan bero på upplevd känsla av kontroll, men styrs sannolikt även av andra faktorer. Fenomenet romantisk tinderdejting hos unga kvinnor varierar således i hanterbarhet och smärtsamhet.

Avvisanden på Tinder – hur reagerar vi och varför?

Tinder har för deltagarna inneburit en ökad möjlighet till romantiska möten, men också resulterat i fler avvisanden och brustna förhoppningar. Leary (2015) beskriver hur upprepade avvisanden kan leda till depression och annan psykisk ohälsa. Vissa av deltagarna vittnade om att Tinder i perioder har fått dem att må dåligt, vilket ibland har resulterat i ett ökat svajpande i jakt på bekräftelse, och ibland har lett till att de tillfälligt raderat appen.

På Tinder har avvisandet blivit vardag, det är något som sker hela tiden och inte tycks vara möjligt att skydda sig mot. Detta har för vissa av deltagarna resulterat i ilska, hopplöshet och övertygelsen att det är omöjligt att inleda långvariga kärleksrelationer genom appen. Enligt Leary (2015) är ilskans funktion vid avvisanden att straffa oönskade beteenden. Ilskan riktas av dessa deltagare ibland mot specifika tinderanvändare, ibland mot män som grupp och ibland mot fenomenet Tinder i sig. Andra deltagare har snarare blivit avtrubbade i relation till avvisandet – det upplevs inte längre som något personligt, utan snarare som en naturlig del av tindrandet och dejtandet. Avvisanden på Tinder beskrivs av flera deltagare handla om sådant som timing, omatchade förväntningar, ytlighet och detaljfokus – snarare än att vara ett ratande av hela ens person. Detta kan tänkas leda till mindre smärtsamma känsloupplevelser och ha mindre negativ inverkan på den egna självbilden. Leary (2015) menar att andras avvisanden drabbar oss hårt för att de säger något om vårt relationella värde: att vi inte är bra

nog. Så var fallet för vissa deltagare – varje nytt avvisande sågs som ännu ett bevis på att de inte duger.

Tinders plats i verkligheten var omtvistad av studiens deltagare och flera av dem menade att relationer som inleds genom appen sällan upplevs som verkliga och ofta behandlas som en separat del av livet. Detta kan tänkas resultera i att även avvisanden på Tinder upplevs i ett vakuum fränkopplat från ens övriga liv. För vissa deltagare har detta gjort avvisanden enklare att hantera, eventuellt för att de inte påverkat deras relationella värde i övriga sammanhang och inte heller inneburit någon reell risk för total exkludering. Andra deltagare gav uttryck för en förtvivlan över att ingenting någonsin blir på riktigt och att det är abstrakt att försöka komma över någon som man inte hade något med. Sorgen över en förlorad nästanrelation blir då privat på ett påfrestande sätt, då ingen annan haft insyn i hur relationen fungerat och vad det egentligen var som gick fel.

Avvisandets yttersta konsekvens är exkludering och ensamhet (Leary, 2015). Ensamheten är svårhanterlig för flera av studiens deltagare. Längtan efter att komma över ett avvisande och slippa vara ensam kan tänkas förklara flera av deltagarnas beroende av appen. Tinder ger användarna möjligheten att slippa stanna upp och sörja genom att erbjuda ett ständigt ökande utbud av användare. Tomrummet behöver sällan förbli tomt särskilt länge och intensiteten i avverkandet av dejtingrelationer blir ett faktum. Kanske är denna snabba flykt in i nya romantiska intressen också en fråga om självbevarelsedrift och stolthet – det gör för ont att motsätta sig ett avvisande, att stå kvar i sin längtan och böna och be om att en relation ska bli på riktigt.

Längtan efter längre relationer

I studiens resultat framkommer att en längtan efter romantisk kärlek för majoriteten av deltagarna har skapats under deras tid som tinderanvändare, snarare än att det har varit det ursprungliga syftet med deras tinderanvändande. Detta kan tänkas vara en viktig del av fenomenet romantisk tinderdejting. Bauman (2003) menar att den flytande kärleken och konsumtionen av dejtingrelationer skapar en längtan efter trygghet, efter något bestående. Utifrån resultatet ges en bild av att Tinders användare införlivas i en app som på ett mycket tydligt sätt presenterar sina användare utifrån vad Bauman skulle kalla en flytande form av kärlek. Hur appen är konstruerad verkar göra det tydligt för användarna att de i motsats till vad appen utlovar – mängder av tillgängliga profiler och nya tjejer – vill ha en person under en längre tid. Genom appen får de syn på allt upplöst och flytande, och kan då formulera vad de själva behöver: något fast, någon att behöva som också behöver dem.

En av deltagarna beskrev den intensiva start som tinderrelationer ofta innebär som en testperiod. De involverade personerna iscensätter en kärleksrelation under några veckor, och om tveksamheten sedan slår till betyder detta ofta slutet på relationen. Upplevelsen av att om och om igen tvingas vara en testperson hade gjort avtryck på flera av studiens deltagare, vissa orkade inte längre hålla hoppet om hållbar kärlek vid liv. Den inre urholkningen av hopp och framtidstro som flera av deltagarna vittnade om påminner om det utmattande måste som Bauman (2003) ser som en konsekvens av den romantiska frihet som vi tror att vi vill åt. Det fängelse som kommer med relationer som innebär både trygghet och krav kanske skulle kännas mycket friare än den eviga rad av kortvariga romantiska relationer som studiens deltagare beskrev.

En deltagare sa att ensamma människor fortsätter vara ensamma på Tinder. Kanske är det så att ensamma människor skapas i ett konsumtionssamhälle där omsättning värdesätts högre än ägande, även när det gäller människor, och att Tinder ger den moderna och ensamma konsumtionsmänniskan en möjlighet att se den relationskonsumtionen i vitögat. Vidare framgår av studiens resultat att en del av fenomenet romantisk tinderdejting är oviljan att göra relationen seriös, och samtidigt oviljan att avsluta den helt. En deltagare kallar det beteendet för ”Det klassiska Tinder”, och menar att hon brukar propa på beslut om relationen istället för att låta den flyta i ovisshet. Även denna aspekt av det romantiska tinderdejtandet går att se som ett uttryck för den flytande kärleken, där längtan efter tryggheten av att ha någon och oviljan att binda sig till en person kommer i konflikt och försätter relationen i ett relationellt limbo.

Tinder som katalysator

Turkle (2015) höjer ett varningens finger när det kommer till de relationella normer som skapas i en appbaserad social värld. Hon menar att personer som växer upp med, och utvecklar sitt relationella mönster inom, sociala medier lär sig att inte förvänta sig empati från andra, och lär sig att leva med att inte själva visa empati tillbaka. Studiens deltagare är på gränsen till vad hon och Gardner och Davis (2013) definierar som The App Generation, det vill säga personer som fötts in i en redan digitaliserad social värld. De är inte födda in i sociala medier, men många har inlett sin sexuella och romantiska utveckling i samvaro med dejtingappar och sociala medier. Studiens resultat visar, precis som Turkle uttrycker, att empatilöshet som metod har flyttat in i den digitala dejtingvärlden. Samtliga deltagare var väl bekanta med tystnaden som avslutsmetod av en dejtingrelation. De menade att metoden går att förstå. I linje med Gardner och Davis (2013) iakttagelser om att användandet av appar

skapar en möjlighet att undvika socialt obehag, och att det numera går att leva ett liv utan att i fysiska möten visa sig sårbar inför andra människor, uttryckte studiens deltagare en förståelse för att tystnaden kommer av rädsla och obehag. Vissa accepterade att den rädslan trumfar omtanken om andra, eller respekten för den relation de har inlett. Flera av deltagarna uttryckte däremot att även om beteendet går att förstå så är det inte acceptabelt, och menade att de själva sätter en stolthet i att inte behandla andra på det viset. Utifrån studiens resultat har Turkle rätt i att tystnaden och därmed empatilösheten har fått en given plats i det digitala dejtinglivet, men resultatet visar en växande övertygelse hos deltagarna om att ett sådant beteende inte är socialt acceptabelt. Kanske har åren av digital samvaro skapat en levd erfarenhet av vad Turkle beskriver, och ur denna erfarenhet har en stark vilja till förändring vuxit fram. Tinder kan vara katalysatorn. Dubbelheten inför konceptet Tinder, en förståelse för vad appen kan skapa för mekanismer i kombination med en stark övertygelse om att detta inte är ett önskvärt sätt att relatera till andra, är utifrån studiens resultat en del av fenomenet romantisk tinderdejting hos unga kvinnor, och något som deltagarna brottats med som användare av appen.

Det du känner är inte kärlek

En stor del av fenomenet är, utifrån studiens resultat, osäkerhet gällande vilka regler och normer som gäller på Tinder. Osäkerheten skapade hos många av deltagarna oro. Det var inte tydligt för dem i vilken utsträckning de kan lita på relationer som skapas genom appen. Den inre upplevelsen av ömsesidighet och ömhet i relationer har för de flesta av deltagarna underminerats av upplevelser där deras känsla av allvar inför en kärleksrelation bemötts med oförståelse från den de dejtar. Förälskelse och kärlek beskrevs uppstå relativt ofta på Tinder, men utan att detta resulterade i längre relationer. Upplevelsen av att det är svårt att inleda längre relationer genom Tinder delades av samtliga deltagare. Intressant var att denna tanke uttrycktes även av de individer som inlett flera längre kärleksrelationer genom appen. Flera menade att ett problem som påverkar hållbarheten i relationen är att den hålls vid sidan av, och inte integreras i de dejtandes övriga sociala umgänge.

Baumans (2003) beskrivning av relationer som konsumtionsvaror passar väl in på dejting genom Tinder. Kickarna består i nyhetens behag, och det nya konsumeras med iver tills det inte längre är nytt. Den spänning som uppstår i jakten på den nyaste varan, och kicken av bekräftelsen i att få den, blir möjligen den moderna förståelsen av kärlek. När det inte känns så, när en relation är förutsägbar och inte längre innehåller den spänning som kommer med ovisshet, finns det en risk för att relationen avfärdas. ”Det du känner är inte kärlek”, sa

en tinderdejt till en av studiens deltagare. Möjligtvis var det just att relationen hade blivit förutsägbar som fick honom att avfärda den som kärleksrelation. Spänningen i att finna det nyaste känns mer än tryggheten. En del av fenomenet romantisk tinderdejting kan möjligen vara en skiftning i förståelsen av vad kärlek är, där de intensiva känslorna upplevs mer äkta än de trygga.

Gardner och Davis (2013) menar att en kortvarig relation är mindre sårbar än en långvarig, och att det är rädslan för obehag som får många att undvika det emotionella djup som krävs för att skapa en längre intim relation. Men utifrån studiens resultat finns det lite som tyder på att de kortare relationerna medför mindre obehag. Det finns, som flera av studiens deltagare uttryckte det, inget lugn på Tinder. Till slut blir stressen norm. Bauman (2003) menar att konsumtionsmänniskan söker och jagar, och att jakten är målet. Den stora skräck som finns för att sluta jaga genomsyrar fenomenet romantisk tinderdejting.

Är kärleken fri?

Kärlek, eller åtminstone heterosexuell kärlek, har kanske blivit en omöjlig ekvation i det moderna samhället. Det hävdar åtminstone Illouz (2011). Hon menar att kärleken har blivit fri. Fri från pekpinnar om vem som bör gifta sig med vem och fri från tydliga normer grundade i kristen moral. Fri från löften om evig trohet och fri från förutsägbarhet för individen att vila i. Kärleken har, på gott och ont, blivit fri.

Denna frihet exemplifieras tydligt i fenomenet romantisk tinderdejting och dess många konsekvenser. Utifrån studiens resultat går det att se att tillgängligheten av nya romantiska intressen och potentiella relationer aldrig sinar, men att relationerna sällan blir mer än en önskedröm. Kvarstår gör förvirring och en skavande känsla av att ännu en gång ha blivit bortvald utan att riktigt förstå varför.

Illouz (2011) menar att kärlekssmärtan idag har blivit mer svårbegriplig för individen för att vi saknar samhällsövergripande idéer om hur relationer bör konstrueras och fungera. Detta har lett till att kärleken idag styrs av individualiserade och därmed godtyckliga smaker och preferenser. Det har blivit mer okej att gå vidare till nästa av ingen annan särskild anledning än att man känner för det. Förvirring kring varför relationer avslutats vittnade samtliga deltagare om. Specificitet i förväntningar och krav var även det något som studiens deltagare upplevt, både hos sig själva och andra tinderanvändare. Medan vissa av dem menade att dessa preferenser har framtvingsats av Tinders stora utbud av användare och behovet av att sålla bland dessa, menade andra att det är viktigt att ha krav och inte nöja sig med vem som helst.

Således tycks kärleksidealet ha förändrats i linje med Illouz (2011) beskrivning: vi eftersträvar intimitet och starka känslor, inte bara någon tillräckligt bra. Tidigare var kvinnor tvungna att hitta en make för att klara sig socialt och ekonomiskt, men idag styrs inte jakten på kärlek av samma incitament. Vi behöver inte varandra på samma vis och behöver därför inte heller nöja oss. Många av studiens deltagare vittnade om att detta resulterat i ett evigt letande efter nästa person – någon bättre, någon lite mer optimerad. Men samtidigt uttrycktes en längtan efter lugn och att inte behöva oroa sig för att snart bli utbytt.

Kärleken fyller enligt Illouz (2011) en ny funktion i moderniteten. När vi inte längre har ett konstant egenvärde fastställt av vår sociala plats i samhällshierarkin, förhandlas vårt egenvärde istället ständigt fram i interaktionen med andra, och då särskilt i den interaktion som kärleksrelationen utgör. Att egenvärdet och självkänslan har blivit intimt sammanlänkade med våra kärleksrelationers utfall var något som många av studiens deltagare vittnade om. Avvisanden resulterade ofta i ökad självkritik och kärlek tycktes för många ha förvandlats till ett projekt nödvändigt att lyckas med för att bevisa det egna värdet. Detta utgör en viktig del av fenomenet romantisk tinderdejting hos unga kvinnor: fokus hamnar på att lyckas vinna ett spel, snarare än att skapa meningsfulla relationer som är nog i sin egen rätt. Detta trots att studiens deltagare samtliga uttryckte att de längtar efter meningsfulla kärleksrelationer.

Det moderna kärleksprojektet försvåras enligt Illouz (2011) ytterligare av autonomins ideal som blivit rådande i det individualiserade samhället. Kärleksrelationer innebär nu ett ständigt balanserande av autonomi och erkännande av egenvärde. Uppgiften som ska lösas är att bibehålla den egna autonomin, bibehålla den andres autonomi, ge erkännande och få erkännande. Studiens resultat visar att detta har ställt till problem för flera deltagare. Hur mycket omtanke är det möjligt att visa utan att den andre känner sin autonomi hotad eller man själv känner sig desperat? Är det säkrast att dejta flera personer samtidigt för att bevara sin autonomi och inte kräva för mycket av en person för tidigt? Hur länge bör man gå omkring i ovisshet om relationens framtid innan man pratar med den man dejtar om att man vill bli ihop?

Illouz (2011) hävdar att kvinnors ökade frihet i samhället inte översätts smärtfritt till den nya kärlekskontexten för att kvinnor fortfarande värnar om omsorgens ideal och inte i samma utsträckning som männen omfamnat autonomins ideal. Detta menar Illouz (2011) leder till att kvinnor i större utsträckning behöver kärleksrelationer för att få sitt egenvärde bekräftat, medan män kan få bekräftelse genom andra arenor. Dejtingpartners velighet och ovilja att bekräfta kärleksrelationens betydelse var något som rapporterades av flera av

studiens deltagare. Två deltagare uttryckte explicit att detta är männens fel. En av dessa deltagare presenterade en analys om heterosexuell kärlek som i stora drag överlappar med Illouz (2011) tankar – hon beskrev att män har makten på Tinder för att de inte har samma behov av att inleda långvariga kärleksrelationer som kvinnor har. Deltagaren kopplade dock detta till något som Illouz inte nämner, nämligen den biologiska klockan som gör att kvinnor tidigare vill hitta en man till sina framtida barn, medan män kan leka runt på Tinder i många år till.

Ser vi varandra?

Bauman (2003) ser att omsättningen av romantiska relationer i det moderna samhället gör det svårare att se andra människor, och att uppskatta dem för vilka de är. Turkle (2015) ser att empatin förloras när vi inte i lika stor utsträckning som tidigare kommunicerar med en person som sitter framför oss, utan istället filtrerar de viktiga samtalen genom appar och skärmar. Gardner och Davis (2013) ser att de emotionella risker som vi inte längre tar när sårbarhet uttrycks i text, med bekvämt avstånd till andras oförutsägbara emotionella responser, gör att vi idag är mindre förmögna att skapa och utveckla nära interpersonella relationer. Alla ser de en utveckling mot ett större jag-fokus, där samspelet med andra människor blir lidande. Teoretikerna menar att det som styr människor idag är deras egna behov, viljor, känslor och tankar – en förflyttning mot vad Turkle (2011) och McWilliams (1994) ser som ett mer narcissistiskt förhållningssätt till sig själv och andra människor.

Studiens deltagare beskrev att de i försök att sälla bland andra tinderanvändare skapar krav på andra som de inte använder sig av utanför Tinder. Dessa krav skapas sällan i relation till eller utifrån den andra personen, de appliceras snarare redan färdigformulerade. De positiva erfarenheter av ökad självkänedom och ökad förståelse för de egna behoven som deltagarna beskrev som en konsekvens av deras tinder dejtande är, trots den positiva laddningen för deltagarna, en förflyttning mot ett mer jag-fokuserat förhållningssätt i relationen till andra människor. Det blir en nödvändig förflyttning mot ett mer narcissistiskt relaterande då ett annat förhållningssätt för majoriteten av studiens deltagare har inneburit kärlekssmärta. Det narcissistiska blir en strategi som syftar till att inte bli sårad av den höga takt och avpersonifiering som råder inom fenomenet.

Samtidigt såg vissa av studiens deltagare att de många relationerna på Tinder och de sårande situationer som kan skapas där har fått dem att öva på samtal, och på att våga blotta sina känslor. En deltagare menade att det i och med övningen på Tinder har blivit lättare att se andra som subjekt då den minskade nervositeten inför dejtingsituationen har fått henne att

lyckas släppa sig själv och istället se den andra. Tinder tycks då ha skapat motsatsen till ett narcissistiskt relaterande. Minskningen av nervositet ger alltså ett baumanskt möte där två individer får syn på varandra. Det tillåts ske just genom att Tinder ger en plats för de viktiga samtalen om relationer och deras varande eller icke-varande, samtal som Turkle (2015) menar är vägen till ökad empati och interpersonell förmåga. Fenomenet romantisk tinderdejting innehåller således ett tydligt fokuserande på det egna jaget, de egna behoven och den egna självutvecklingen. Samtidigt finns det plats inom fenomenet att göra det motsatta, då Tinder erbjuder andra människor, och möten med dessa. Det svåra verkar vara att gå igenom avvisanden och sållningsprocesser och fortfarande lyckas hålla fast vid att profilerna som presenteras är ett annat sårbart subjekt, en annan människa.

Slutsatser

Genom ett öppet utforskande av deltagarnas upplevelser har denna studie närmat sig det gemensamma väsendet hos fenomenet romantisk tinderdejting hos unga kvinnor. Fenomenet är tätt sammanvävt med modern kärlek och dess förutsättningar i en sekulariserad och individualiserad tid. Appen Tinder kan ses som ett symptom på vår tid. Tinder kan vara den enda tillgängliga vägen in i relationer för den moderna människan, då appen ser till att människor möts öga mot öga med romantiska förtecken, och återskapar det relationella samtalet. Men Tinder är också ett koncept som i sin egen rätt påverkar och omformar vårt förhållningssätt till varandra, där presentationen av människor som avpersonifierade varor färgar bilden av andra användare, och där en ovisshet gällande vilket ansvar användarna har gentemot varandra råder.

Det framträder tydligt att en stor del av fenomenet är de strategier och förhållningssätt som skapas hos användarna i deras försök att sålla bland de profiler och möjligheter som appen presenterar. Det är viktigt att dejta tidseffektivt för att undvika att förlora tid och därmed missa en potentiellt bättre match. Korta och intensiva nästanrelationer som inte utvecklas till något bestående är ofta förekommande. Mängden möten som Tinder erbjuder gör att en känsla av misslyckande skapas hos somliga tinderanvändare. Det krävs av många en avtrubning av empati i Tinders karga kärlekslandskap. Empatilösheten som användarna kan uppvisa gentemot varandra blir ett skydd för att värna om det egna sårade jaget, där det viktigaste blir att fokusera på de egna behoven. Detta kan beskrivas som ett narcissistiskt hanterande av relationer och är en del av fenomenet, samtidigt som det även är en del av fenomenet att få syn på narcissismen och ta avstånd ifrån den. Tydligt är att användarna längtar efter något annat. Ideal om tryggare och hållbarare kärlek väcks av Tinder. Romantisk

tinderdejting hos unga kvinnor som fenomen är en pulserande varierad jakt, och en längtan efter kärlek.

Styrkor och begränsningar

Utifrån studiens syfte att nå en fördjupad förståelse för, och kunskap om, fenomenet romantisk tinderdejtings uttryck hos unga kvinnor, bedömdes en kvalitativ metod med fenomenologisk ansats vara mest lämplig. Syftet har inte varit att nå resultat som kan generaliseras till en bredare population, utan att nå djup i hur deltagarna förstår och konstruerar sina egna upplevelser. Studiens induktiva och explorativa ansats har gett möjligheten att initialt närma sig deltagarnas erfarenheter fritt från teoretiska antaganden, för att i ett senare skede placera dessa upplevelser i ett större sammanhang utifrån psykologisk och sociologisk teori. Detta går i linje med hur Magnusson och Marecek (2010) beskriver att människan bör studeras – individen kan inte frikopplas från den kontext hon har formats i, utan kultur måste förstås som en sammansmält del av individens intrapsykiska liv. Genom en jämförelse och tematisering av de olika deltagarnas upplevelsevärldar har en bild av den romantiska tinderdejtingens gemensamma väsen vävts fram.

En strävan efter att göra deltagarnas upplevelser rättvisa och deras röster hörda har präglat arbetet. "Give voice" är ett viktigt syfte med kvalitativ forskning enligt Willig (2013) och kan uppnås på olika vis. I föreliggande studie har tolkningarna av deltagarnas upplevelser gjorts på semantisk nivå (Braun & Clarke, 2006) för att ge utrymme åt deltagarnas egna förståelser av sina upplevelser och säkerställa att de själva känner igen sig i analysen av materialet. Deltagarna har nämnts med antal och fingerade namn i resultatdelen av samma anledning – för att de ska kunna se sin egen röst representerad även när analysen har förflyttats till en tematisk nivå. Detta val anses av vissa teoretiker kontroversiellt (Braun & Clarke, 2006; Willig, 2013), då de menar att det är ett sätt på vilket kvalitativ forskning försöker spela enligt den kvantitativa forskningens spelregler. Valet har i denna studie dock inte gjorts för att kvantifiera komplexa upplevelser, utan för att ge deltagarnas röster utrymme.

Tillförlitligheten i studiens resultat går att problematisera. Deltagarna rekryterades genom affischering och facebookgrupper där personer som själva var intresserade av att prata om Tinder hörde av sig. Det var nödvändigt att skapa ett urval bestående av personer som hade erfarenheter av att dejta genom Tinder, men kanske hörde enbart personer med särdeles starka, såväl positiva som negativa, upplevelser av sig. Att rekrytera deltagare som kan uttala sig om ämnet som ska studeras är enligt Polkinghorne (2005) essentiellt, vilket var fallet i

denna studie. Det framgick tydligt att deltagarna hade reflekterat mycket kring sitt tinderanvändande. En annan rekryteringsmetod, exempelvis genom appen Tinder, hade kunnat resultera i ett urval bestående av personer som hade tänkt olika mycket om appen, vilket potentiellt hade genererat andra resultat.

Deltagarnas utsagor kan ha påverkats av att befinna sig i en forskningskontext öga mot öga med en forskare som också var en ung kvinna. Kanske väckte detta föreställningar om vilka tindererfarenheter forskarna själva hade, och varför de var intresserade av fenomenet romantisk tinderdejting. Det bedöms inte troligt att deltagarnas berättelser påverkats av vem av forskarna de fick möta för en intervju. Forskarna identifieras som samma kön, och är i samma ålder med liknande yttre attribut. Därtill hade forskarna en samstämmig uppfattning om hur studiens intervjuer skulle genomföras, vilka ämnen som borde täckas och hur följdfrågor borde ställas.

Annat som kan tänkas ha påverkat deltagarnas berättelser är huruvida de var lyckliga eller olyckliga vid intervjutillfället, och om de nyligen haft en särdeles påfrestande tinderupplevelse eller nyligen inlett en efterlängtd relation. Polkinghorne (2005) argumenterar för att flera intervjutillfällen med respektive deltagare är att föredra för att få en så nyanserad bild som möjligt av hur deltagaren förstår sin verklighet, detta hade kunnat stärka studiens tillförlitlighet men var inte möjligt utifrån tidsramarna.

Studien har i syfte att uppnå kvalitetssäkring utgått ifrån Elliot et al.s (1999) sju riktlinjer. Den teoretiska förståelsen har redogjorts för, och forskarnas tolkningar har tydligt separerats från deltagarnas uttalanden, i linje med Elliot et al.s (1999) första riktlinje *Owning one's perspective*. Tolknings har underbyggts och belysts utifrån deltagarnas berättelser, och gjorts med en vilja att ligga nära deltagarnas upplevelsevärld. För att redogöra för hur dessa tolkningar och slutsatser formats har det i studiens resultatdel getts plats för längre citat med motiveringar till hur dessa belyser det aktuella temat, och studien har på så vis tagit hänsyn till riktlinjen *Grounding in examples*. I framställningen av resultatet och i resonemangen som presenteras under rubrikerna *Diskussion* och *Slutsatser* har vikt lagts vid att uppvisa de olika nyanser som ryms inom fenomenet, samtidigt som den förståelse som skapats utifrån materialet tillåtits ta plats, och studien har på detta sätt mött riktlinjen *Coherence*. Studiens författare växelverkade i tolkningsarbetet. Trovärdigheten förstärks i och med att tolkningar av deltagarnas berättelser har gjorts av två personer i motsats till ett gemensamt sammanvävt tolkande. Författarna har inlett tolkningsarbetet var och en för sig, för att sedan samköra och ifrågasätta varandras tolkningar. Det delade tolkningsarbetet har

medfört ett tydliggörande av materialet, dess implikationer och studiens slutsatser, och därmed har riktlinjen *Providing credibility* tagits hänsyn till. Att skriva på ett vis som upplevs lättillgängligt och begripligt är av stor vikt, både för studiens författare och Elliot et al. (1999). Ett aktivt arbete med resonemang och text har tillämpats för att undvika oklarheter och möjliggöra förståelse. I största möjliga mån har abstrakta formuleringar undvikits. I några fall var dock ett mer abstrakt språk nödvändigt för att närma sig och beskriva den mångfacetterade känslan kärlek. Deltagarna har ibland behövt ta till de stora orden för att beskriva inre tillstånd, vilket inte kan avfärdas som abstrakta luddigheter, utan som det mänskliga sättet att närma sig en av våra viktigaste känslor och upplevelser. På det sättet anser studiens författare sig ha tagit hänsyn till riktlinjen *Resonating with the readers*.

I frågan om *Situating the sample* har studien delvis mött Elliot et al.s (1999) riktlinje. Deltagarna har inte beskrivits ingående utifrån livssituation och karakteristika utöver deras kön, ålder och vilken könstillhörighet personerna de dejtade genom Tinder oftast haft. Ämnet för föreliggande studie kräver inte en etisk prövning. Däremot behandlar studien ett ämne som för många är skört och högst personligt. Det har varit av vikt, som alltid, att utifrån en etisk synvinkel värna om deltagarnas anonymitet. Att närmare beskriva deltagarnas livssituation bedömdes av studiens författare som för utlämnande, och inte tillräckligt bidragande till studiens resultat för att vara motiverat.

När det kommer till *Accomplishing general vs. specific research tasks* har föreliggande studie formulerat en specifik forskningsuppgift då det fenomen som undersökts är romantisk tinderdejtings uttryck hos unga kvinnor. Urvalet bestod därför av en homogen grupp utifrån kriterierna könstillhörighet och åldersspann. Därmed undersöktes denna specifika grups upplevelser på djupet, istället för fenomenet romantisk tinderdejting generellt.

Etikdiskussion

Innan studien påbörjades gjordes ett antal etiska överväganden, såväl utifrån Etikprövningsmyndighetens etiska riktlinjer för forskning (Etikprövningsmyndigheten, u.å.) som utifrån de fyra moraliska principer som bör präglade arbetet med människor enligt Beauchamp och Childress (2013). Autonomiprincipen och rättvisepincipen värnades om genom att ge såväl skriftlig som muntlig information om studiens syfte, säkerställa frivilligheten i deltagandet, insamla deltagarnas skriftliga samtycke, ge deltagarna utrymme att fritt berätta om sina upplevelser och genom att hantera det inkomna materialet

konfidentiellt. Principerna att inte skada och att göra gott eftersträvades genom en noga genomarbetad intervjuguide och välplanerade intervjuer.

Deltagarna medverkade frivilligt, och ingen valde att avbryta sin intervju eller nekade till att svara på någon fråga. Bedömningen var att ingen deltagare tog skada av sin intervju, snarare uttryckte deltagarna att det hade känts givande att få prata om sina upplevelser. Det var flera av deltagarna som mot slutet av mötet, efter genomförd intervju, frågade om författarnas egna erfarenheter av tinderdejting. Det bedömdes etiskt att efter avslutad intervju delge egna erfarenheter när frågor ställdes, för att skapa en miljö av givande och tagande och för att utjämna eventuell upplevd maktskillnad i rummet. Viktigt ur en etisk synpunkt var att göra det professionella samtalet, som var privat och angeläget, bekvämt för deltagaren utan att för den delen rygga tillbaka från att utforska relevanta upplevelser. Detta möjliggjordes genom författarnas psykologiska kunskap och gedigna samtalsträning. Vidare har studien präglats av ett noggrant analysarbete då det är av etisk vikt att bidrag till forskning tas tillvara på. Ett deltagande i en studie där de egna personliga upplevelserna är i fokus ska inte göras förgäves, eller behandlas oaktsamt. Därför har det i föreliggande studie lagts stort fokus på transkriberingsarbetet och analys av intervjumaterialet.

Praktiska implikationer

Tinder är en stor del av unga människors vardag, och en del av vår samtids relationsskapande. Att ha intima relationer som är nära och tillfredsställande skapar ökat välmående, medan ensamhet och återkommande avvisanden kan ge psykiskt lidande, och i vissa fall bidra till utvecklandet av psykisk ohälsa. Denna studie bidrar till ökad förståelse för hur dagens unga vuxna relationsskapar och vilken påverkan appar som Tinder har på det mellanmännsliga mötet, vilket gör att samhället i stort kan se vad den digitala dejtingen medför, både utifrån positiva upplevelser av ökade möjligheter till kärleksrelationer och negativa upplevelser av att användarna känner sig oviktiga och får sämre självkänsla. Det som beskrivs som ett tinderberoende är också av relevans gällande praktiska implikationer. Såväl samhället i stort som psykologkåren specifikt, behöver förstå hur sådant som bekräftelsekickar och algoritmer påverkar människors kärleksliv och psykiska hälsa, och hur den tid som läggs på appar såsom Tinder kan ta tid ifrån annat som är av vikt för att skapa ett fungerande självomhändertagande.

Implikationer för framtida forskning

Utifrån såväl studiens metodval som det framkomna resultatet väcks ett antal intressanta uppslag för framtida forskning om Tinder, och de fenomen som är kopplade till

appen. Andra informanter, såsom män och äldre personer, skulle ge ökad kunskap om hur fenomenet romantisk tinderdejting varierar och överlappar mellan olika grupper. En jämförande studie av hur heterosexuella män och heterosexuella kvinnor upplever romantisk tinderdejting skulle kunna resultera i kunskap om huruvida den velighet som av vissa deltagare i studien tillskrivs män är ett allmänmänskligt fenomen, eller mycket riktigt rör genuskillnader i heterosexuellt relationsskapande. Urvalskriterier gällande sexuell läggning skulle skapa ökad förståelse för huruvida villkoren på Tinder skiljer sig åt beroende på användarnas sexuella läggning. Att undersöka sex och sexualitetens roll i det romantiska tinderdejtandet skulle kunna belysa aspekter av fenomenet som inte undersökts i denna studie.

De teman som genererats i föreliggande studie ger en möjlighet till mer riktade framtida studier, där de teman som är delar av fenomenet kan utforskas mer specifikt. Ett utförligare kartläggande av hur upplevd kontroll spelar in i tinderanvändandet och relaterar till faktisk kontroll skulle kunna ge ökad förståelse för fenomenet, och hur det påverkar användare olika. I samband med detta skulle det också vara intressant att undersöka attributionsstil och copingstrategier i tinderanvändandet. Något annat som skulle vara värdefullt att undersöka är hur anknytningsmönster relaterar till känslighet vid avvisanden på Tinder, och mer generellt till relationsskapande på Tinder. Flera av studiens deltagare beskrev ökad självkänedom och självutveckling som positiva konsekvenser av tinderanvändandet, men vad denna självutveckling bestod i och hur den tillkommit skulle kunna undersökas närmare i framtida studier. Ytterligare en aspekt att undersöka i framtida forskning är huruvida tinderappen är konstruerad på ett vis som är beroendeframkallande, och vidare undersöka vilka problem Tinder kan tänkas orsaka utifrån ett hälso- och beroendeperspektiv.

Vidare forskning om Tinder är av relevans då appen tycks spela en avgörande roll i det moderna relationsskapandet. Att forska om hur de förutsättningar som kommer med Tinder påverkar dagens normer om kärlek och dejting är brännande aktuellt. "All you need is love" – men hur och till vilket pris?

Referenser

- Arnhög, H. (2017, 5 juli). Sexexperten: Så har Tinder förändrat vår syn på kärlek. *Svenska Dagbladet [SvD]*. Hämtad från <https://www.svd.se/sex-experten-sa-har-tinder-forandrat-var-syn-pa-karlek/om/tinder>
- Banks, J., Westerman, D. K. & Sharabi, L. L. (2017). A mere holding effect: Haptic influences on impression formation through mobile dating apps. *Computers in Human Behavior*, 76, 303–311. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.07.035>
- Bauman, Z. (2003). *Liquid Love: On the Frailty of Human Bonds*. Cambridge: Polity Press.
- Beauchamp, T. L. & Childress, J. F. (2013). *Principles of Biomedical Ethics*. New York: Oxford University Press.
- Berg, E. (2015). Du swipa höger. Giant Records A Warner Music Group Company under exklusiv licens från Linktown Records.
- Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1191/1478088706qp063oa>
- Brohult, L. (2016, 4 september). dejting-appar tar över bland unga. *Sveriges Television Nyheter*. Hämtad från <https://www.svt.se/nyheter/vetenskap/dejting-appar-tar-over-bland-unga>
- Claesson, M. & Bogö Larsen, L. (2016). *Grattis! Du har en ny matchning. En kvalitativ studie om kläders betydelse på Tinder* (Kandidatuppsats). Lunds universitet, Institutionen för kulturvetenskaper. <http://lup.lub.lu.se/student-papers/record/8886040>
- Claesson, C. & Nordén, I. (2015). *Leder en match till förhållande eller sex? En studie om hur personlighet påverkar användandet av dejtingsidor och dejtingappar* (Kandidatuppsats). Lunds universitet, Institutionen för psykologi. <http://lup.lub.lu.se/student-papers/record/8599476>
- Dagens Nyheter. (2019, 20 augusti). Här är de populäraste sommarvärdarna. *Dagens Nyheter [DN]*. Hämtad från <https://www.dn.se/kultur-noje/har-ar-de-popularaste-sommarvardarna/>
- Dott, M. & Ternström, H. (2015). “Att swipea tills tummen blir trött” En kvalitativ studie om hur konsumtionsfaktorer kommer till uttryck på dejtingapplikationen Tinder (Kandidatuppsats). Lunds universitet, Institutionen för strategisk kommunikation. <http://lup.lub.lu.se/student-papers/record/5467491>

- Eklund, H & Nordevik, A. (2019, 26 november). Dolt system styr lyckan på Tinder – drar in miljarder. Svenska Dagbladet [SvD]. Hämtad från <https://www.svd.se/dolt-system-styr-lyckan-pa-tinder--drar-in-miljarder>
- Elliott, R., Fischer, C. T. & Rennie, D. L. (1999). Evolving guidelines for publication of qualitative research studies in psychology and related fields. *British Journal of Clinical Psychology*, 38 (Pt 3), 215–229. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1348/014466599162782>
- Etikprövningsmyndigheten. (u.å). Hämtad 27 november 2019 från <https://etikprovningmyndigheten.se/vanliga-fragor/>
- Farran-Lee, L. (2019, 19 oktober). Sociologiprofessorn: “Tinder har gjort sex tillgängligt som take away-pizza”. *Sveriges Television Nyheter*. Hämtad från <https://www.svt.se/kultur/sociologiprofessorn-tinder-har-gjort-sex-tillgangligt-som-take-way-pizza>
- Filter, F. & Magyar, L. (2017). *Dating in the 21st century: How important is authenticity for mobile dating apps?* (Masteruppsats). Lunds universitet, Ekonomihögskolan. <http://lup.lub.lu.se/student-papers/record/8919608>
- Gardner, H. & Davis, K. (2013). *The App Generation: How today's youth navigate identity, intimacy, and imagination in a digital world*. New Haven och London: Yale University Press.
- Hjärtmyr, A. (2015). *Att konsumera bekräftelse. Tinder och dejting i konsumtionssamhället* (Kandidatuppsats). Lunds universitet, Institutionen för kommunikation och medier. <http://lup.lub.lu.se/student-papers/record/7794064>
- Hobbs, M., Owen, S. & Gerber, L. (2017). Liquid love? Dating apps, sex, relationships and the digital transformation of intimacy. *Journal of Sociology*, 53(2), 271–284. <https://doi.org/10.1177/1440783316662718>
- Illouz, E. (2011). *Därför gör kärlek ont. En sociologisk förklaring*. Göteborg: Bokförlaget Daidalos AB.
- Just, M. (2017). *Partnervalet i uppmärksamhetsekonomin. En kvalitativ studie av Tinder* (Kandidatuppsats). Lunds universitet, Sociologiska institutionen. <http://lup.lub.lu.se/student-papers/record/8938152>
- Jägerfeld, J. (2019, 14 februari). Att överleva ghosting – när dejten plötsligt försvinner. *Svenska Dagbladet [SvD]*. Hämtad från <https://www.svd.se/att-overleva-ghosting--nar-dejten-plotsligt-forsvinner>

- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Lachman, M. E. & Weaver, S. L. (1998). The sense of control as a moderator of social class differences in health and well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74(3), 763–773. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1037/0022-3514.74.3.763>
- Lapowsky, I. (u.å.). How Tinder Is Winning the Mobile Dating Wars. *Inc*. Hämtad från <https://www.inc.com/issie-lapowsky/how-tinder-is-winning-the-mobile-dating-wars.html>
- Leary, M. R. (2015). Emotional responses to interpersonal rejection. *Dialogues In Clinical Neuroscience*, 17(4), 435–441. Hämtad från <https://search-ebSCOhost-com.ludwig.lub.lu.se/login.aspx?direct=true&db=cmedm&AN=26869844&site=eds-live&scope=site>
- Magnusson, E. & Marecek, J. (2010). *Genus och kultur i psykologi: teorier och tillämpningar*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Mazzarella, M. (2019, 5 september). På jakt efter den sanna kärlekens algoritmer. Svenska Dagbladet [SvD]. Hämtad från <https://www.svd.se/pa-jakt-efter-den-sanna-karlekens-algoritmer>
- McWilliams, N. (1994). *Psykoanalytisk diagnostik – att förstå personlighetsstruktur*. Stockholm: Wahlström & Widstrand.
- Polkinghorne, D. E. (2005). Language and meaning: Data collection in qualitative research. *Journal of Counseling Psychology*, 52(2), 137–145. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1037/0022-0167.52.2.137>
- Ringskog Ferrada-Noli, C. & Strömqvist, L. (2018). Det frigörande parförhållandet [Podcast]. I *En varg söker sin podd*. Hämtad från <https://podcasts.nu/avsnitt/en-varg-soker-sin-pod/det-frigorande-parforhallandet>
- Rotter, J. B. (1966). Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcement. *Psychological Monographs: General and Applied*, 80(1), 1–28. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1037/h0092976>
- Strand-Berglund, E. (Producent). (2019). Anders Hansen [Poddradio]. I *Sommar & Vinter i P1*. Hämtad från <https://sverigesradio.se/sida/avsnitt/1319465?programid=2071>
- Svenska Dagbladet. (2018, 8 mars). Psykologen: Att dejta för mycket kan vara skadligt. *Svenska Dagbladet [SvD]*. Hämtad från <https://www.svd.se/-psykologen-att-dejta-for-mycket-kan-vara-skadligt/om/tinder>

- Svenska Dagbladet. (2019, 6 augusti). dejtingappen Tinder ökar i popularitet. *Svenska Dagbladet [SvD]*. Hämtad från <https://www.svd.se/dejtingappen-tinder-okar-i-popularitet/om/tinder>
- Tinder (app). (u.å.). På *Wikipedia*. Hämtad 26 november 2019 från [https://en.wikipedia.org/wiki/Tinder_\(app\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Tinder_(app))
- Turkle, S. (2011). *Alone Together – Why we expect more from technology and less from each other*. New York: Basic Books.
- Turkle, S. (2015). *Reclaiming Conversation – The power of talk in a digital age*. New York: Penguin Press.
- Willig, C. (2013). *Introducing qualitative research in psychology*. New York: Open University Press.
- Yu, X., Ren, G., Huang, S. & Wang, Y. (2018). Undergraduate's belief in a just world and subjective well-being: the mediating role of sense of control. *Social Behavior and Personality*, 46(5), 831–840. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.2224/sbp.6912>

Bilagor

Semistrukturerad intervjuguide

Början av intervjun

- *Läs igenom informationsbrev*
- *Skriv under samtyckesblanketten*
- *Frågor?*
- *Vi kommer att spela in, därför trycker jag på play nu. Vi två + eventuellt vår handledare kommer att lyssna, vi kommer att anonymisera allt i vår uppsats.*
- *Intervjulängd ungefär 1-1,5 timme, om du behöver en paus eller en bensträckare är det bara att säga till.*
- *Om det är någon fråga som du inte vill svara på så behöver du givetvis inte göra det, och som sagt, du får avbryta intervjun när du vill om du vill.*

Begreppsfrågor om dejting och kärlek

Först kommer vi att fråga lite allmänna frågor om begrepp som vår studie kretsar kring, och sen kommer vi att zooma in mer på dina erfarenheter av tinder.

Vad tänker du när du hör ordet dejting?

Vad innebär det att dejta för dig?

Vad tror du att dejting är för andra människor?

Vad tänker du när du hör ordet kär?

Vad är det att vara kär för dig?

Tinderhistorik och tindervanor

Hur länge har du varit tinderanvändare?

Hur ofta är du inne på tinder?

Regelbundet eller i perioder?

I vilket syfte skaffade du tinder?

Vilka förväntningar hade du på appen när du skaffade den?

Har ditt ursprungliga syfte med tinder förändrats på något vis?

Vad skulle du önska att du fick ut av tinder?

Vad tror du att andra vill få ut av tinder?

Upplever du att det är lätt att matcha med de personer som du vill matcha med på Tinder?

Är tinder ditt huvudsakliga sätt att dejta på?

Om ja: Dejtade du på något annat sätt innan du skaffade tinder?

Om nej: Vilket är ditt vanligaste sätt att dejta? (träffa folk romantiskt)

Hur tror du att andra ser på Tinder?

Överensstämmer det med hur du ser på Tinder?

Skulle du säga att Tinder har påverkat ditt liv på något sätt, och i så fall hur?

Specifika relationsupplevelser

Finns det någon tinderrelation som du skulle vilja dela med dig av? Kanske en som gjorde ett intryck på dig på något sätt, positivt eller negativt, eller som känns talande för din upplevelse av att dejta via tinder. Du kan också berätta om din senaste upplevelse.

Hur minns du att den inleddes?

Hur utvecklades den?

Hur upplevde du den?

Om den tog slut: hur upplevde du uppbrottet?

Hur gick det till?

Hur kändes det?

Om ospecifikt svar: hur kändes det i kroppen, vilka tankar hade du?

Hur tror du att den andra personen upplevde relationen?

Tror du att relationen hade sett annorlunda ut om den inte hade inletts via tinder?

Liknar den här relationen andra relationer du har haft via tinder?

På vilket sätt?

Olikheter?

Ser du något mönster i hur tinderrelationer brukar se ut för dig?

Påminner dina tinderrelationer om hur andra kärleksrelationer brukar se ut i ditt liv?

Hur länge har du dejtat eller varit ihop med någon som du träffat via tinder som längst?

Påverkas ditt kärleksliv av att det alltid finns nya potentiella matchar ett klick bort?

Att bli kär och komma nära

Vad upplever du att människor på tinder har för förväntningar på dig?

Hur märks det?

Vad har du för förväntningar på personer som du träffar genom tinder?

Skiljer sig dessa förväntningar åt från vad du förväntar dig av personer som du varit intresserad av utanför tinder, som du exempelvis träffat i skolan, eller på en arbetsplats eller i något annat sammanhang?

Har du blivit kär i någon som du har matchat med på tinder?

Om ja: Kan du berätta om en sådan upplevelse?

Hur tror du att den personen såg på er relation?

Har någon som du träffat på tinder blivit kär i dig?

Om ja: Kan du berätta om en sådan upplevelse?

Hur märkte du det?

Har du blivit kär i någon som du har träffat utanför tinder, som du exempelvis träffat i skolan, eller på en arbetsplats eller i något annat sammanhang?

Tror du att det är något med själva tinder som gör det svårare/enklare att bli kär i personer?

Har det varit så för dig? Beskriv en sån situation!

Relationsavslut

Vad har du för erfarenheter av att någon har avslutat en tinderrelation med dig?

Hur har det gått till?

Hur kändes det för dig?

Om ospecifikt svar: hur kändes det i kroppen, vilka tankar hade du?

Hur tror du att den andra personen upplevde det?

Vad har du för erfarenheter av att avsluta tinderrelationer?

Hur har du gått tillväga?

Hur har det känts?

Om ospecifikt svar: hur kändes det i kroppen, vilka tankar hade du?

Hur tror du att den andra personen upplevde det?

Finns det någon som du har träffat på Tinder tidigare som du fortfarande önskar att det skulle kunna bli något med?

Upplever du det svårt att inleda mer seriösa kärleksrelationer via tinder?

Har tinder påverkat hur du ser på kärlek?

Har tinder påverkat din syn på möjligheten för dig att finna kärlek?

Avrundning av intervjun

Så, nu har vi kommit till slutet av intervjun och ska börja avrunda. Vi har några sammanfattande frågor här i slutet, och så behöver jag kolla igenom intervjuguiden för att se så att jag inte har glömt att fråga dig något viktigt.

Vill du fortsätta använda tinder?

Om ja: på vilket sätt?

Om nej: varför inte?

Vad tycker du är det absolut bästa och det absolut sämsta med Tinder?

Finns det något mer om dina upplevelser och erfarenheter av tinder som du vill lägga till innan vi avslutar?

Information om psykologexamensuppsats

Under hösten 2019 genomförs en intervjustudie om upplevelsen av att tinderdejta, vilken kommer att vara en del av ett examensarbete vid institutionen för psykologi vid Lunds universitet. Syftet med studien är att undersöka en grupp individers erfarenheter och upplevelser av att dejta genom appen Tinder. På detta vis ämnar vi närma oss fenomenet tinderdejting och nå ökad förståelse för hur mediet påverkar nära relationer och kärlek. Värdet av studien är att bidra med kunskap om på vilket vis plattformar såsom Tinder påverkar förutsättningarna för relationsbyggande och mellanmännsliga möten.

Deltagande i studien är frivilligt. Att delta innebär att ställa upp på en individuell intervju där du delar med dig av dina upplevelser av att tinderdejta, och svarar på några frågor om dina erfarenheter av Tinder. Du som deltagare kan när som helst välja att avbryta intervjun, eller välja att inte svara på vissa frågor, utan att behöva uppge någon anledning. Intervjutillfället beräknas vara mellan en timme och en och en halv timme. Många som deltar i intervjustudier upplever att det finns ett värde i att samtala om sina erfarenheter. Ingen ersättning utgår.

Intervjuerna kommer att spelas in och inspelningarna kommer att raderas efter att uppsatsen färdigställts. Allt material i studien kommer att förvaras så att endast behöriga kan ta del av det. Utvalda citat kommer att tas med i uppsatsen i anonymiserad form och presenteras på så vis att specifika deltagare inte kan identifieras. Du kan få ta del av den färdiga uppsatsen om du önskar genom att kontakta någon av uppsatsförfattarna.

Har du några frågor kring studien är du välkommen att kontakta oss! Vi är mycket tacksamma över att du vill delta och ser fram emot att få ta del av din berättelse!

Molly Svensson, psykologstudent
psy14ms2@student.lu.se

Julia Nilsson, psykologstudent
psy14jni@student.lu.se

Per Johnsson, handledare
docent och leg. psykolog vid Lunds universitet

Informerat samtycke

Jag (för och efternamn textat):

.....

har läst den skriftliga informationen kring Molly Svenssons och Julia Nilssons psykologexamenssuppsats och fått möjlighet att ställa frågor.

Ringa in önskat alternativ:

JA. Jag samtycker till att delta i projektet och känner till att mitt deltagande är helt frivilligt, samt att jag när som helst och utan närmare förklaring kan avbryta mitt deltagande.

NEJ. Jag vill inte delta i projektet.

Datum:

Underskrift:

.....